

MARKA TESCİLİNDE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Ali YAŞAR*

Öz

Marka olarak seçilip kullanılmak istenen bir işaretin TÜRKPATENT nezdinde tescilinin yapılması, marka hakkı sahiplerine üçüncü kişilere karşı mutlak hak niteliğinde bir hak bahşetmektedir. Bu bakımdan oldukça önemli bir süreç olan marka tescil süreci, bir takım inceleme ve denetim işlemlerini bünyesinde barındırmakta ve kamu adına üçüncü kişilere de görüş bildirme olanağı sunmaktadır. İtiraz sürecinin aksine, sadece ilgililerin değil herkesin ileri sürebileceği bu görüşler, sınırlı hukuki sonuçlar doğurması ve fakat kamu yararına bir işlev üstlenmesi bakımından oldukça önemlidir. SMK m.17’de düzenlenen bu hak, mutlak ret nedenleri (m.5/1-ç hariç) gerekçe gösterilerek kullanılabilen ve görüş sahiplerini Kurum nezdinde işlemlere taraf yapmamaktadır. Kurum, görüşleri değerlendirir ve yerinde bulursa, marka başvurusunu kısmen veya tamamen reddedebilir. Bu çalışmada öncelikle kavram olarak tescil işlemine değinildikten sonra üçüncü kişi görüşlerinin hukuki niteliği, konusu ve sonuçları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler

• Marka • Marka Tescili • Marka Hakkı • İtiraz • Üçüncü Kişilerin Görüşleri

* Dr. Öğr. Üyesi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Özel Hukuk Bölümü, Ticaret Hukuku Ana Bilim Dalı, Afyonkarahisar, Türkiye | Asst. Prof., Afyon Kocatepe University, Faculty of Law, Department of Private Law, Commercial Law Department, Afyonkarahisar-Türkiye.

✉ dubio37@gmail.com • ORCID 0000-0002-5049-1309.

✂ Atf Şekli | Cite As: YAŞAR, Ali: “Marka Tescilinde Üçüncü Kişilerin Görüşleri”, SÜHFD, C. 32, S. 4, 2024, s. 2205-2240.

✂ İntihal | Plagiarism: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

✂ Bu eser Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. | This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

OBSERVATIONS BY THIRD PARTIES IN TRADE MARK REGISTRATION

Abstract

Registration of a trademark at the TURKPATENT grants trademark rights holders an absolute right to exercise against third parties. In this respect, the trademark registration process, which is an essential process, includes several examination and inspection procedures and offers third parties the opportunity to express their observations on behalf of the public. Unlike the opposition process, these observations, which can be submitted not only by those concerned but also by everyone, are critical in terms of having limited legal consequences but fulfilling a function in the public interest. The right regulated under Article 17 of the IPL can be exercised by citing absolute grounds for refusal (except for Article 5/1-ç) and does not make the observation holders a party to the proceedings before the Office. The Office may reject the trademark application partially or entirely if it evaluates the opinions and finds them appropriate. In this study, registration as a concept is first discussed, then the legal nature, subject matter, and consequences of observations by third parties are emphasised.

Keywords

• Trademark • Trademark Registration • Trademark Right • Opposition • Observations by Third Parties

GİRİŞ

Marka başvurusunun yayımından sonra, herhangi bir grup veya hizmetleri sunanlar, malimal edenler ile ürün üreticilerini temsil eden bir organ; tacir veya tüketiciler dahil herhangi bir gerçek veya tüzel kişi, TÜRK PATENT¹ nezdinde işlemlere taraf olmadan, işaretin Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK)² m. 5'e göre, marka tescili için yeterli ve gerekli özellikleri taşımadığını belirten yazılı görüşlerini Kuruma sunabilmektedir. Ancak marka başvurusunun, SMK'nın m. 5/1-(ç) bendine aykırılığı nedeniyle tescil edilemeyeceğine ilişkin görüşler, üçüncü kişi görüşü olarak sunulamamaktadır. Türk ve Avrupa Birliği Hukukunda çok fazla içtihadı konu olmamakla birlikte, düzgün ve

¹ Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRK PATENT) yeri geldikçe "Kurum" olarak anılacaktır.

² 6769 sayılı 22.12.2016 tarihli Sınai Mülkiyet Kanunu, RG: T. 10.01.2017, S.29944.

doğru işleyen bir pazarın tesisinde ve marka tescil sisteminin hukuki düzenlemelere uygunluğunun denetiminde önemli rol üstlenebilecek bir hak olarak üçüncü kişi görüşleri kamu yararı temelinde incelenmeye değer bir kurumdur. Herkesin kullanabileceği bu hak, mutlak ret nedenleri kapsamında gerekçeli ve yazılı olarak marka başvurusunun “Resmi Marka Bülteni”³nde yayımlanmasından başlayarak tescil anına kadar her zaman kullanılabilir. Ancak itiraz hakkına sahip olan ilgililerin, itiraz yerine üçüncü kişi görüşü sunması, Kurum nezdinde işlemlere taraf olamamaları noktasında taraf menfaatlerine elverişli olmayacaktır. Zira itiraz hakkı sahibi ilgililerin hem mutlak hem de nispi ret nedenlerine dayalı olarak Kuruma gerekçeli ve yazılı başvuru yapmaları mümkündür. Bununla birlikte itiraz hakkının, başvurunun Bülten’de yayımından itibaren iki ay içinde kullanılması gerekmektedir.

I.MARKA HAKKININ KAZANILMASI VE TESCİL

Mülga 556 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)⁴’nin “Marka Hakkının Elde Edilmesi” başlıklı 6. maddesinde: “*Bu Kanun Hükmünde Kararname ile sağlanan markakoruması tescil yoluyla elde edilir*”⁵ düzenlemesi yer almaktaydı. SMK m. 7/(I) de aynı ifadeye yer vererek, Kanunun sağladığı marka korumasının tescil ile elde edileceği düzenlenmiştir. Yine m. 7/IV’e göre; üçüncü kişilere karşı markanın sağladığı haklar, marka tescilinin yayım tarihi itibarıyla hüküm ifade edecektir⁶. Bu düzenleme,

³ Yeri geldikçe “Bülten” olarak anılacaktır.

⁴ 556 sayılı, 24.6.1995 tarihli Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, RG: 27.06.1995, S. 22326.

⁵ 556 sy. MarKHK öncesi yürürlükte olan 551 sayılı Markalar Kanunu m. 3’de benzer ifadeler yer almaktadır. Konuya ilişkin bkz: DÖNMEZ, İrfan, -En Son İtihatlarla Açıklamalı- Markalar ve Haksız Rekabet Davaları, İstanbul 1992, s. 5.

⁶ Yargıtay: “... markanın sahibine sağladığı haklar tescil ile oluşur ve üçüncü kişilere karşı tescilin yayımı tarihinden itibaren hüküm ifade eder. Önce tescil ettiren kişi, o işaret üzerinde marka ile ilgili mal ve hizmetler için inhisar ve daha sonra başkasının marka olarak tescil ettirmesini menetme hakkını kazanır...” diyerek tescilin etkisine işaret etmiştir. Y. 11.HD, 8.4.2002, E. 2001/10860, K. 2002/3275 ve aynı yönde Y. HGK, 27.02.2002, E. 2002/11-62, K. 2002/115 sayılı kararları için bkz: KARAN, Hakan/KILIÇ, Mehmet, Markaların Korunması 556 Sayılı KHK Şerhi ve İlgili Mevzuat, Ankara 2004, s. 71 vd. Yargıtay’ın benzer kararları için ayrıca bkz: Y. 11. HD, 11.06.2020, E. 2018/5858, K. 2020/2798; Y. 11. HD, 15.04.2019, E. 2019/1256, K. 2019/2954; Y. 11. HD, 12.09.2022, E. 2021/1799, K.

SMK kapsamında markanın sağladığı mutlak nitelikli hakların üçüncü kişilere karşı ileri sürülebileceği zamanı gösterirken, diğer yandan, SMK kapsamında markanın sağladığı korumanın tescil ile doğduğunu da belirtmektedir⁷.

Bu düzenlemeler dikkate alındığında, Kanun kapsamında markanın sahibine sağladığı ve üçüncü kişilere karşı ileri sürebileceği mutlak nitelikli hakların tescil ile oluştuğu sonucuna ulaşılabilecektir. Tescil bazı istisnalar dışında kurucu etkiye sahiptir⁸. Fakat marka hakkının mutlak hak olma niteliği tescile bağlı değildir. Tescil edilmemiş marka üzerinde de mutlak nitelikte herkese karşı ileri sürülebilen haklar söz konusudur⁹. Tescilin varlığı halinde SMK ile etkisi kuvvetlendirilmiş bir mutlak hakkın varlığından sözedebiliriz.

Marka sahipliğinin kazanılmasında eğer bir işaret ilk kez seçilip marka olarak tescili talep ediliyorsa tescil kurucu etkiyi haizdir ve marka sahipliği tescil işlemi ile edinilir. Buna “marka hakkının kazanılmasında tescil ilkesi” denilmektedir¹⁰. Sicilde hak sahibi görünen kişi veya kişiler aksi ispat edilinceye kadar gerçek hak sahibi sayılacaklardır. Zaman itibarıyla tescil için ilk harekete geçen, başvuru veya rüçhan hakkı elde eden kişiler hakkın öncelikli sahibi olacaktır. Buna “tescilde öncelik”

2022/5736; Y. 11. HD, 01.03.2021, E. 2020/1056, K. 2021/1843 (Yargıtay Karar Arama, Erişim Tarihi: 10.08.2024).

⁷ **TEKİNALP**, Ünal, Fikri Mülkiyet Hukuku, 5.Bası, İstanbul 2012, §23, Kn. 2; **UZUNALLI**, Sevilay, Marka Hukuku, 2.Bası, Ankara 2021, s. 29; **ARKAN**, Sabih, Marka Hukuku, C.1, Ankara 1997, s. 124; **KAYA**, Arslan, Marka Hukuku, İstanbul 2006, s. 45-50; **GÜNEŞ**, İlhami, Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Uygulamalı Marka Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 171-175; **YASAMAN**, Hamdi/AYOĞLU, Tolga/**YUSUFOĞLU BİLGİN**, Fülürya/**MEMİŞ KARTAL**, Pınar/**YÜKSEL**, Sinan H./**YASAMAN**, Zeynep), Sınai Mülkiyet Hukuku Şerhi (SMK Şerhi), C. II, Ankara 2021, s. 1615; **MEMİŞOĞLU**, Sami Özgür, Marka Hukukunda Mutlak Ret Nedenleri, Ankara 2019, s. 108.

⁸ **YASAMAN**, SMK Şerhi, C. II, s. 1615; **AKER**, Yeşim, Marka Tescil Sürecinde Türk Patent ve Marka Kurumu Kararlarına karşı Başvurulabilecek Hukuki Yollar, Ankara 2021, s. 60-64

⁹ **KAYA**, s. 42; **ÇOLAK**, s. 11-13; **YASAMAN**, SMK Şerhi, C.II, s. 1606; **ARKAN**, C. I, s. 126; **KAYA**, s. 39-40; **TEKİNALP**, Fikri Mülkiyet, §1, Kn. 12, 17-20, 68.

¹⁰ **TEKİNALP**, Fikri Mülkiyet, §23, Kn.2; **AKER**, s. 57.

ilkesi denilmektedir. Ve fakat bir işaret seçilip, tescil edilmeden kullanıma başlandıysa marka hakkı sahibi ilk kullanan kişi olacaktır¹¹. Bu ilkeye ise “ilk kullanım” veya “gerçek hak sahipliği ilkesi” denilmektedir¹². Bu ihtimalde marka üzerindeki gerçek hak sahipliği bakımından tescil, kurucu değil açıklayıcı nitelikte olacaktır. Bu itibarla SMK m. 7’de hakkın doğumundan değil, hakkın korunmasından söz edilmiştir¹³.

SMK’da (aynı şekilde 556 sayılı KHK’da) hakkın doğumu ve korunması noktasında tescil sistemine katı şekilde bağlı kalınmamıştır¹⁴. Getirilen birtakım ayrık hükümlerle sistemin yumuşatılması ve karma sisteme yaklaşılması tercih edilmiştir¹⁵.

Herhangi bir markanın tescilinden önce bir işaret kullanım sonucu ayırt edici nitelik kazanmış ise (m. 5/2), tanınmış bir marka söz konusuysa

¹¹ Yargıtay bir kararında; Türkiye’de tescilli olmasa da EUIPO’da tescil edilen ve tanınmış marka kabul edilen “AIRBUS” işaretinin hak sahipliğinin ilk kez markayı seçip, kullanıp tescil ettiren tarafa ait olduğuna hükmetmiştir. İçtihat metni için bkz: Y. 11. HD, 5.2.2020, E. 2019/2831, K. 2020/968 (Lexpera Hukuk Bilgi Sistemi, Erişim Tarihi: 06.08.2024)

¹² “...Marka üzerindeki öncelik hakkı, o markayı, ihdas ve istimal eden ve piyasada maruf hale getiren kişiye aittir. Buna “gerçek hak sahibi” denilir ve bu tescil açıklayıcı etkiye sahiptir. Buna mukabil bir markayı ihdas ve istimal etmeksizin seçip tescil ettiren kimsenin bu tescili kurucu etkiye sahiptir. Ancak, bu tescil sadece hak sahibine başlangıçta şarta bağlı bir hak sağlayabilir. Gerçek hak sahibinin dava açıp bu markayı tescil ettireceği tarihe kadar kurucu etkiye sahipliği devam eder...” Y. 11. HD, 6.7.1998, E.1998/1734, K.1998/5146, (BATİDER, 1998, C.19, s. 283-284; Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 10.06.2024).

¹³ Bu hükmün, bir düzen hükmü olduğu ve marka üzerindeki hakkı kazandırdığı şeklinde görüş için bkz: YASAMAN, Hamdi/ALTAY, Sıtkı Anlam/AYOĞLU, Tolga/YUSUFOĞLU, Fülürya/YÜKSEL, Sinan, Marka Hukuku-556 sayılı KHK Şerhi, C. I, İstanbul 2004, s.182; YASAMAN, SMK Şerhi, C.II, s. 1616.

¹⁴ ARKAN, C. I, s.129; YASAMAN, Hamdi, “Marka Hakkının Niteliği ve Tanınmış Markalar Hakkında Yargıtay 11’nci HD’nin Kararı Üzerine Düşünceler”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.1, S.2, 2004, s. 154-155.

¹⁵ KAYA, s. 49. Marka hakkının kazanılmasında benimsenen sistemler hakkında geniş bilgi için bkz.: AKER, s. 56-58; SARI, Onur, Türk ve ABD Hukuku Bağlamında Marka Hakkı Edinme Süreci, Ankara 2020, s.46-52; PASLI, Ali, Uluslararası Antlaşmaların Türk Marka Hukukunun Esasına İlişkin Etkileri, İstanbul 2014, s. 38-39; YASAMAN, SMK Şerhi, C.II, s. 1607-1615.

(m. 6/4)¹⁶ veya bir başkasının ad ve soyadını içeriyor yahut fikri ve sınai haklara daha önce konu olmuş bir işaret söz konusuysa (m. 6/6), işletme adı ve ticaret unvanı gibi ticari haklar önceden kazanılmış ise (m. 6/3), Madrid Protokolü kapsamında uluslararası marka başvurusu (m. 14/2) varsa, bahsedilen bu hakların sonraki tescile nispetle öncelik hakkı vardır¹⁷.

Yukarıda sıralanan hükümler dahilinde bir hakka sahip olanlar, marka daha başvuru sürecindeyken, başvuruya itiraz ederek tescili engelleme; tescil edilmiş ise, 25. madde gereği markanın hükümsüzlüğünü mahkemeden talep etme hakkına sahip olacaktır. Bu hükümlerin ortak noktası, marka üzerinde iddia edilen hakkın tescilden önce doğduğunun tespiti halinde, önceki hakkın üstün tutuluyor olmasıdır¹⁸.

Diğer taraftan SMK'nın 5/1-ç, 6/I, 7/IV, 25/1, 29, 30, 155 (556 sayılı KHK'nın 8/I-a, 9/III, 42/I-a,b, 61, 61A) gibi farklı maddelerinde yer bulan "teklik ve öncelik ilkesi" vardır¹⁹. Bu ilkeye göre, marka olarak tescilli ya da tescil amacıyla başvuru yapılmış yahut rüçhan hakkı elde edilmiş bir işaret, sonradan aynı veya benzer mal ve hizmetler seçilerek başkalarınca marka olarak tescil ettirilemez. Kanunla getirilen birtakım istisnalar

¹⁶ Yargıtay'ın tanınmış markaların korunması hususunda verdiği istikrarlı kararları için bkz: Y. 11. HD, 6.7.1998, E.1998/1734, K.1998/5146. (BATİDER, 1998, C.19, s. 283-284; Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 20.06.2024); Y. 11. HD, 19.4.2002, E. 2001/9903, K. 2002/3699 (YKD, C. 28, S. 9, Eylül 2002, s. 1346-1349); YASAMAN, Marka Hakkının Niteliği, s. 151, 152; YASAMAN, 556 sy. KHK Şerhi, C. 1, s. 187 vd., dph. 39.

¹⁷ TEKİNALP, Fikri Mülkiyet, §25, Kn. 55-62; SULUK/KARASU/NAL, s. 205, 220-225; YASAMAN, SMK Şerhi, C.II, s. 1002-1138; ÇOLAK, s. 450-455; KAYA, s. 150-169.

¹⁸ YASAMAN, 556 sy. MarKHK Şerhi, C. I, s. 183; YASAMAN, SMK Şerhi, C.II, s. 1622.

¹⁹ ÇOLAK, s. 580-593; SMK m. 155'in ihdası ile oluşan mevzuatımızdaki nihai görünüş hakkında geniş değerlendirme için bkz: BOZGEYİK, Hayri/TABUR, Fatih Mehmet, "Marka Korumasında Tescil ve Öncelik İkilemi Üzerine Yargıtay ve ABAD Kararları Işığında Bir İnceleme", TAAD, S. 58, 2024, s. 278-294. "Öncelik İlkesi"nin "Teklik İlkesi"ne hizmet ettiğine ilişkin görüş için bkz: MEMİŞOĞLU, s. 470. Konuyla ilgili Yargıtay kararları için bkz: Y.11. HD. 10.06.2020, E. 2018/5858, K. 2020/2798; Y. 11. HD. 03.10.2018, E. 2017/170, K. 2018/5946; Y. 11. HD. 05.02.2019, E. 2017/3695, K. 2019/827; Y.11. HD. 07.10.1999, E.1999/1724, K. 1999/7608; Y.11. HD. 02.03.2006, E. 2005/1359, K. 2006/3136. (Yargıtay Karar Arama, Erişim Tarihi: 10.08.2024).

haricinde aynı işaret üzerinde aynı anda tek bir kişi marka hakkı sahibi olabilir²⁰.

Marka başvuru süreci, gerekli evrakların kuruma teslimi sonrası; şekli bakımdan inceleme, mutlak ret nedenleri bakımından inceleme, yayıma ve karara itiraz, varsa üçüncü kişilerin görüş ve gözlemlerinin değerlendirilmesi ve nihayetinde başvurunun tescili basamaklarından oluşmaktadır²¹. Başvuru www.turkpatent.com.tr web adresinde “elektronik başvuru sistemi” sekmesinden yapılacak çevrimiçi başvuru ile kuruma yapılmak zorundadır. Fakat Türkiye’nin taraf olduğu Madrid Anlaşması ve ilgili Madrid Protokolü gereği yapılacak uluslararası marka başvuruları da Kuruma yapılmış başvuru olarak sonuç doğurmaktadır (SMK. m.14/1)²².

II.ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN GÖRÜŞLERİ

A. Genel Olarak Marka Tescilinde Görüş Bildirme

Tescil başvurusu yayımlandıktan sonra TÜRKPATENT nezdinde bu yayımdan haberdar olan kişilerin iki farklı hukuki yolu tercih etmeleri söz konusu olabilir. Birincisi Mülga 556 sy. KHK m. 34’te yer alan SMK’da ise m. 17’de düzenlenen “üçüncü kişilerin görüş bildirmesi” yoludur²³. İkincisi ise SMK m. 18 ve 19’de düzenlenmiş olan yayıma itirazdır. Bu düzenlemeler çerçevesinde marka başvurusunun yayımından itibaren

²⁰ Bu kuralın başlıca istisnaları şunlardır: Önceki marka sahibinin, sonraki tescile muvafakat etmiş olması (m.5/3), sonraki tarihli markanın kullanıldığını bildiği veya bilmesi gerektiği halde aralıksız beş yıl süreyle sessiz kalınmış olması (m. 25/6) yahut markasını haklı bir gerekçe olmaksızın aralıksız beş yıl süreyle kullanmamış olması (m.19/2) hallerinde bu ilke geçerli olmayacak ve sonraki tescile engel olunamayacaktır.

²¹ **ASAN**, Habib/ÜNSAL, Önder Erol/VATANSEVER, Erman, Sınai Mülkiyet Hakları Uygulamaları, Kitap 3: Marka, Ankara 2021, s. 33-37; **YASAMAN**, Hamdi/AYOĞLU, Tolga/YUSUFOĞLU BİLGİN, Fülürya/MEMİŞ KARTAL, Pınar/YÜKSEL, Sinan H./YASAMAN, Zeynep), Sınai Mülkiyet Hukuku Şerhi (SMK Şerhi), C.III, Ankara 2021, s. 2183 vd; **POROY**, Reha/YASAMAN, Hamdi: Ticari İşletme Hukuku, 14. Baskı, İstanbul 2012, s. 501.

²² **UZUNALLI**, s. 28.

²³ **TEKİNALP**, Fikri Mülkiyet, §24, Kn. 28.

sadece “ilgililer”²⁴ yayıma itiraz edebilecekken; mutlak ret nedenlerinin varlığından hareketle “herkes”, menfaat şartı aranmaksızın üçüncü kişi görüşü sunabilecektir. Diğer taraftan görüş bildirme hakkı sadece üçüncü kişilere mahsus bir kavram değildir. Yayıma ilgililerce itiraz edildiğinde, Kurum itirazlara ve sunulan delillere ilişkin görüşlerini süresinde sunması için marka tescil başvurusunda bulunan tarafa bildirimde bulunur (SMK m. 19)²⁵. Bu süre, Uygulama Yönetmeliği²⁶ m. 28/4’te bir ay olarak belirtilmiştir. Görüş bildirimi, marka başvurusu ve itiraz edenlerin karşılıklı yazılı beyanlarının teatisi sonucu birden fazla da alabilir. Bunun sıklığına karar verme yetkisi Kuruma verilmiştir²⁷. Eğer marka başvurusunda bulunan kişi görüşünü bildirmez, -eğer istenmişse- Kurumca istenen bilgi ve belgeleri sunmazsa, marka dairesince mevcut dosya üzerinden bir karar verilir. Dikkat edilirse burada sunulan görüşler, itiraz sürecinde tarafların karşılıklı önceki beyanlarına karşı cevap niteliğinde ileri sürdükleri görüşlerdir ve hukuki terim olarak “üçüncü kişilerin görüşleri”nden ayrışır.

Mülga MarKHK’nın yürürlükte olduğu dönemde açık bir düzenleme olmasa da uygulamada m. 34 gereğince sunulan üçüncü kişi görüşleri Kurumca tescil başvurusunda bulunana bildirilmekteydi. Fakat SMK m. 17’de bu yönde açık düzenleme yer almamakla birlikte Kurumun başvuru tarafa bir bildirimde bulunmadığı ifade edilerek bu husus

²⁴ İlgili kişilerin kimler olduğu noktasında farklı görüşler vardır. *Arkan*, daha önceki tarihte tescil edilmiş veya başvuruda bulunulmuş bir markanın sahibi, tescilsiz bir işareti markasal olarak kullanarak daha eski tarihte hak sahibi olan kişi olarak tanımlarken, *Tekinalp*, Mülga MarKHK m. 35’te açıkça menfaat şartı aranmasa da markanın tescilinden zarar göreceği olan yani menfaati olan kişileri ilgili kişi olarak kabul etmek gerektiğini ifade etmiştir. *Kaya*, ise itiraz edebilecek kişilerin nispi ret nedenleri kapsamında menfaati olan kişiler olması gerektiği kanaatindedir. Geniş bilgi için bkz.: **ARKAN**, C.I, s.96; **TEKİNALP**, Fikri Mülkiyet, §24, Kn. 33; **KAYA**, s. 171-172; Görüşlerin değerlendirilmesi için ayrıca bkz: **KARA**, Elif, Türk Marka Hukukunda Gerçek Hak Sahipliği İlkesi, İstanbul 2018, s. 180-182.

²⁵ **AKER**, s. 102-105

²⁶ Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik, RG: T. 24.04.2017, S. 30047.bkz:<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=23528&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeliği&mevzuatTertip=5>(Erişim Tarihi: 11.08.2024).

²⁷ **YASAMAN**, SMK Şerhi, C.III, s. 2396.

eleştirilmiştir. Markalar Dairesi'nin yayıma itirazı değerlendirirken gerekli gördüğü süre ve sıklıkta tarafların itiraz ve karşı görüşlerini diğer tarafa bildirip yazılı görüşlerini alırken; üçüncü kişi görüşlerinin incelenmesi safhasında aynı yöntemi izlemeyecek olması öğretide eleştirilmiştir²⁸. SMK m. 17'nin gerekçesinde 2015/2424 sayılı AB Marka Tüzüğü²⁹nün 40. maddesine uyumlu olarak düzenlendiği ifade edilmiştir. Hem ilgili tüzüğün m. 40/4 düzenlemesinde hem de zikredilen tüzüğün yerini alan 2017/1001 sayılı AB Marka Tüzüğü³⁰nün m. 45/4 düzenlemesinde üçüncü kişi görüşlerinin başvuru sahibine kendi görüşünü sunması için iletileceği ifade edilmiştir. AB hukukuna tam uyum açısından benzer bir düzenlemeye yer verilmesi uygun olacaktır. Üçüncü kişi görüşlerinin Kurumca başvuru sahibine bildirilerek karşı görüşünün sorulması, gerektiğinde ek bilgi ve belgelerin istenerek bu çerçevede dosya incelemesinin tamamlanması, mutlak ret nedenleri bakımından daha hızlı ve etkili bir marka tescil sisteminin yerleşmesi bakımından yerinde olacaktır³¹.

B. Üçüncü Kişilerin Görüş Bildirme Hakkı

1. Genel Olarak

Başvurusu yayınlanan markaya karşı üçüncü kişiler Kurum nezdinde yazılı görüş sunabilirler. “Üçüncü kişi” kavramı neredeyse herkesi kapsayacak kadar geniş yorumlanmaktadır³². Çünkü bildirim için

²⁸ AKER, s. 89; YASAMAN, SMK Şerhi, C.III, s. 2381.

²⁹ 2015/2424 sayılı AB Marka Tüzüğü (OJ L 341, p. 21–94) için bkz: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2424> (Erişim Tarihi: 20.07.2024).

³⁰ 2017/1001 sayılı AB Marka Tüzüğü (OJ L 154, p. 1–99) için bkz: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32017R1001> (Erişim Tarihi: 21.07.2024).

³¹ *Aker*, SMK 17/1'in devamına eklenecek fıkra ile “Kurum, birinci fıkrada belirtilen görüşleri başvuru sahibine bildirir ve bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde bu görüşlere karşı beyanda bulunmalarını ister” şeklinde bir düzenlemeye yer verilmesinin isabetli olacağını ifade etmektedir (AKER, s. 90).

³² Üçüncü kişi kavramına herhangi gerçek ve tüzel kişi girdiği gibi, meslek grubu, bilirkişiler, reklam ve tüketici kurum ve örgütleri gibi kurum ve grupların da girdiği hakkında bkz: TEKİNALP, Fikri Mülkiyet, §24, Kn. 29.

burada kişisel hukuki menfaat aranmadığı gibi böyle bir görüş bildirimini kamu adına ve yararına yapılmış bir müdahale olarak görülmektedir³³.

KHK m. 34 düzenlemesi ile SMK m. 17 arasında birtakım farklar vardır. Yeni düzenlemeye göre görüşler yazılı olduğu gibi gerekçeli de olmalıdır. Diğer yandan 5. maddenin (ç) bendi hariç diğer mutlak tescil engellerinin varlığı halinde ancak üçüncü kişiler görüş bildirebileceklerdir. SMK m. 5'in (ç) bendi markanın taklidini ve karıştırılma ihtimalini (iltibas) düzenleyen hükümlerendir. Buradaki karıştırılma ihtimali, m. 6/1'den farklı olarak, bir araştırmayı gerektirmeksizin ilk bakışta anlaşılabilir olmalıdır. Kurum, (ç) bendine dayanarak başvuruyu re'sen kısmen veya tamamen reddedebilecekken üçüncü kişiler bu bendi görüşlerine dayanak yapamayacaklardır. Kanaatimizce m. 5/1-(ç) bendinin 17. madde kapsamı dışında tutulmasının nedeni, bu durumda kamu menfaatinden çok, "muvafakat"³⁴ veya "vazgeçme" gibi hak sahiplerinin özgür iradelerinin etkili olduğu, uyuşmazlık halinde ise esaslı inceleme yahut yargılamayı gerektiren, taraf menfaati ağırlıklı bir hukuki olgunun varlığıdır³⁵. Diğer yandan markasını tescil ettirmiş veya tescil başvurusunda bulunmuş kişi sonraki başvurunun yayımına, karıştırılma ihtimali olmadığını

³³ **TEKİNALP**, Fikri Mülkiyet, §24, Kn. 28; **ARKAN**, C. I, s. 95; **COŞĞUN**, Gizem, Sınai Mülkiyet Kanunu Kapsamında Markanın Kullanılması, 1.Baskı, Ankara 2018, s. 125.

³⁴ "Muvafakat formu, başvuru formu ile birlikte veya karara itiraz halinde, itiraz hakkında karar verilene kadar Kuruma sunulabilir. Muvafakat talebi olmasına rağmen muvafakat formunun Kuruma sunulmaması halinde herhangi bir eksiklik bildiriminde bulunulmaz ve talep yapılmamış sayılır" (SMK Uygulama Yönetmeliği m. 10/3).

³⁵ Yargıtay bir kararında: "...6769 sayılı SMK m. 5/1-ç maddesi uyarınca ret kararı verilebilmesi için markalar arasında herhangi bir araştırma yapılmasını gerektirmeyecek ve ilk bakışta aynı veya ayırt edilemeyecek ölçüde benzerlik bulunması ve tescil kapsamlarının aynı olması gerekmektedir. Oysa somut olayda başvuru markası ile kısmi redde mesnet marka arasında aynıyet olmadığı gibi, ilk bakışta ayırt edilemeyecek düzeyde benzerlik de bulunmamaktadır. Hal böyle olunca mahkemece 6769 sayılı SMK m. 6/1 kapsamında yapılabilecek benzerlik ve iltibas değerlendirmesinin SMK m.5/1-ç kapsamında mutlak ret sebebi kapsamında yapılamayacak olması nedeniyle davanın kabulü ile kısmi ret kararma yapılan itirazın reddine dair verilen YİDK kararının iptaline karar verilmesi gerekirken..." şeklinde içtihatla bulunarak Kurumun re'sen verdiği kısmi ret kararının haksız olduğunu tespit etmiştir. Y. 11. HD, T. 05.04.2022, E. 2020/7903, K. 2022/2816 (Yargıtay Karar Arama, Erişim Tarihi: 11.08.2024).

düşünerek bilerek sessiz kalmış da olabilir. Bu yönleriyle ilgili bent, bilhassa önceki hak sahiplerini ilgilendiren bir ret nedenidir³⁶. Bu bağlamda mutlak ret nedenleri arasında zikredilmesi eleştirilebilir.

2. Hukuki Niteliği

Görüş bildirme hukuk tekniği anlamında bir itiraz olmadığı gibi herhangi bir talebe karşı cevap da değildir³⁷. Ancak görüşler gerekçeli olacağından mutlak ret nedenleri bağlamında konu ve içerik olarak itirazlarla benzerlik gösterebileceği söylenebilir. Görüş bildirme hakkı kullanıldığında yayıma itirazdan farklı olarak Kuruma doğrudan yöneltilen hukuki bir talep yoktur³⁸. Burada görüş bildirme hakkına sahip olan gerçek kişiler ile kamu ve özel hukuk tüzel kişileri, tek taraflı olarak Kuruma yönelik bir düşünce/görüş açıklamasında bulunmaktadır.

Bir düşünce ve tasavvur açıklaması şeklinde beliren hukuki işlemin niteliği, işlemi gerçekleştirenin hukuki statüsüne göre değişecektir. Rekabet Kurumu gibi kamu kurumu niteliğindeki bir tüzel kişi böyle bir görüş bildirdiğinde, bu kesin ve icrai olmayan³⁹, yol gösterme⁴⁰ ya da görüş bildirme⁴¹ (bildirici) olarak tanımlanan bir idari işlem olarak ortaya çıkacaktır. Dolayısıyla kamu kurumlarınca TÜRK PATENT'e sunulan

³⁶ SULUK, Cahit/KARASU, Rauf/NAL, Temel, Fikri Mülkiyet Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2023, s. 229; YASAMAN, SMK Şerhi, C.III, s. 2379.

³⁷ AKER, s. 89.

³⁸ AKER, s. 89-90; BİLGİLİ, Fatih, "Türk Marka Hukukunda Kötü Niyetli Marka Tesli Başvurusuna Karşı İtiraz", TBB Dergisi, S. 7, 2007, s. 28.

³⁹ İcrai olmayan işlemlere ilişkin öğretideki görüş ve kavramsallaştırmalar için bkz: KAĞITÇIOĞLU, Mutlu, "İdari İşlemin İcrailiği", TBB Dergisi, S.103, Y.2012, s.279-280; Etkili-etkisiz işlem ayırımına ilişkin ayrıca bkz: YILDIRIM, Turan/YASİN, Melikşah/KAMAN, Nur/ÖZDEMİR, H. Eyüp/ÜSTÜN, Gül/OKAY TEKİNSOY, Özge, İdare Hukuku, 6. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2015, s. 406-407; SEZER, Yasin/BİLGİN, Hüseyin, "Danıştay Kararlarında İdari Başvurular", AÜHF, C. 57, S. 4, 2008, s. 341-348.

⁴⁰ İdarenin yol gösterici işlemlerinin niteliğine ilişkin bkz: DİNÇKOL, Hulusi Alphan, "İcrai Olmayan İşlem Türlerinden Yol Gösterici İşlemin Hukuki Değeri", MÜHF-HAD, C.27, S.2, Y. 2021, s. 1113.

⁴¹ TAN, Turgut, İdare Hukuku: İdarenin Kuruluşu, Faaliyet Türleri, İşlemleri, Sorumluluğu, Kamu Görevlileri, Kamu Malları, Yargısal Denetim, 7. Bası, Ankara 2018, s. 814-817; GÖZÜBÜYÜK A. Şeref /TAN Turgut, İdare Hukuku, C. I, Genel Esaslar, 12.Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2018, s. 408-409.

uyarıcı, ikaz edici nitelikteki üçüncü kişi görüşlerine karşı İdare Mahkemesi'nde iptal davası açılmaz⁴².

Türk Patent ve Marka Kurumu, 4 sayılı “*Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*”⁴³nin Yirmiyedinci Bölümü, 358. maddesine göre; tüzel kişiliğe sahip, kararnamede düzenlenen kuruluş ve görevlere ilişkin hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi bir kamu kuruluşudur⁴⁴. Kurum tarafından markanın tescili ve hakkın korunması kapsamında kamu gücüne dayalı ve tek taraflı oluşturulan⁴⁵; yapanın kamu kuruluşu olması nedeniyle bir idari işlem vasfında doğan hukuki işlemler, prensip olarak idare hukuku ilke ve esaslarına tabi olup idari yargıya konu olacakken, yasa gereği özel hukuk hükümlerine tabi tutularak adli yargı sahasına taşınmıştır⁴⁶. Nitekim SMK m. 156/2'de Kurumun Kanun kapsamında aldığı tüm kararlara karşı açılacak ve Kurum kararlarından zarar görenlerin Kuruma karşı açacakları davalara bakmakla görevli mahkemenin Ankara Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi olduğu kesin olarak belirtilmiştir⁴⁷. Bu itibarla kamu gücü

⁴² İdarece, görevlerini yerine getiren kamu görevlilerini uyaran idari işlemlerin kesin ve icrai nitelikte olmadığına, bildirici nitelikteki işlemler olarak kabul edilen bu işlemlere karşı idari dava açılmayacağına ilişkin bkz: **KAYA**, Cemil, “Türk İdare Hukukunda İcrai Olmayan İdari İşlemler”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. IX, S. 1/2, Y.2004, s. 277 ve yargı kararları için sayfadaki dipnotlar; **GÖZLER**, Kemal, İdare Hukuku, C. I, 2. Baskı, Bursa 2009, s. 702-741.

⁴³ RG. 15/7/2018, S. 30479.

⁴⁴ Kurumun, bir “hizmet yerinden yönetim” kamu kuruluşu olarak kabul edildiğine dair bkz. **KAYHAN**, Fahrettin, “Türk Patent Enstitüsü'nün Marka Hakkının Tescili Sürecinde Aldığı Kararların İptali Davası”, FMR, C. 3, S. 4, 2003, s. 25, 28; **YASAMAN**, 556 sy. KHK Şerhi C. II, s. 942; **AYOĞLU**, Tolga, “Marka Hakkına Tecavüz Davalarında Tescil İşleminin Hukuka Aykırılığı Savunması”, FMR, C. 7, S. 1, 2007, s. 13, 17; Kurumun aynı zamanda bir “bağımsız idari otorite (BİO)” sayılması gerektiğine ilişkin bkz: **DÜĞER**, Sırrı, “Sınai Mülkiyet Kanunu'na Göre Türk Patent ve Marka Kurumunun Görev Alanının İdarenin Regülasyon Faaliyeti Açısından Değerlendirilmesi”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, C. 5, S. 10, 2017, s. 272-274.

⁴⁵ Türk Patent ve Marka Kurumu'nun tescil sürecinde aldığı idari kararların özelliklerine ilişkin bir değerlendirme için bkz: **AKER**, s. 133-150.

⁴⁶ **DÜĞER**, s. 284-285; **KAYHAN**, s. 38, 40; **AYAOĞLU**, s. 20-22; **AKER**, s. 71, 133-143

⁴⁷ Bu konuda Anayasa Mahkemesi'nin yaklaşımı şöyledir: “...Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da

ayrıcılıkları kullanılarak idari bir organ tarafından oluşturulan işlem vasfındaki Kurum kararlarının, Kanunla adli yargı alanına sokulması, onun özünde idari işlem olma niteliğini değiştirmeyecektir⁴⁸. Gerektiğinde idari yargı ilkelerine başvurarak uyuşmazlığı çözmek mümkün olmalıdır⁴⁹. Marka başvurusunun kabulü ve Resmi Bülten’de yayımlanmasına dair Markalar Dairesince verilen karar etkili ve icrai olmakla birlikte henüz kanun yolu bakımından kesinleşmiş idari bir karar değildir⁵⁰. Zorunlu idari başvuru yolu olarak “Yayıma İtiraz” ve sonrasında “Karara İtiraz” yolları idare hukuku ilke ve kurumlarının SMK’ya yansımalarıdır⁵¹. Bu yollara başvurulmadan yani itiraz yolu tüketilmeden Kurum kararlarına karşı iptal davası açılması, idari yargılama usulü bakımından idari merci tecavüzü (İYUK m. 11, 14, 15) adli yargı bakımından ise özel dava şartı kabul edilecektir⁵².

---

adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir...”. Karar için bkz: AYM. 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı (RG. 27.3.2014, S. 28954, s. 136-147).

⁴⁸ **GÖZÜBÜYÜK**, A. Şeref/**TAN**, Turgut, İdare Hukuku, Cilt 2, İdari Yargılama Hukuku, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013, s. 182; **DURAN**, Lütfi, İdare Hukuku Ders Notları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1982, s. 397; **AYOĞLU**, s. 18, 19.

⁴⁹ **TAN**, s. 754-755; **KAYHAN**, s. 40; **AKER**, s. 209.

⁵⁰ **TAN**, s. 812-813; Farklı görüşteki *Kayhan*, Markalar dairesince alınan kararların askıda geçerli kararlar olduğunu, “etkili ve kesin” olmadıklarını ifade etmektedir. Karş. **KAYHAN**, s. 37; **AKER**, s. 141.

⁵¹ İdari usul ile ilgili olan “zımnî ret” yani idarenin sessiz kalmasına sonuç bağlanması ile “itiraz yolunun tüketilmesi” ilkelerinin adli yargı alanında da geçerli olacağına ilişkin değerlendirme için bkz. **KAYHAN**, s. 28.

⁵² **DÜĞER**, s. 285-287; **KAGITCIOĞLU**, Mutlu, “İdari İşlem Teorisi Çerçevesinde İdari Mercî Tecavüzü Kavramının Değerlendirilmesi”, *TAAD*, Y. 7, S. 30, 2017, s. 249-252; **YILMAZ**, Dilşat, “Türk İdare Hukuku’nda İdari İşlemin “Kesin”liği Üzerine Bir Değerlendirme: “Kime Göre?”, “Ne İçin?” Kesinlik”, *GÜHFD*, C. 21 S 2, 2017, s. 109-115; **ÖZTÜRK**, Burak, Hak Arama Özgürlüğü Çerçevesinde Zorunlu İdari İtiraz,

Hükümsüzlük davalarında ise böyle bir özel şart aranmayıp doğrudan yetkili mahkemede dava açılması mümkündür.

İdari makamlar dışındaki kişilerce Kuruma üçüncü kişi görüşü sunulması halinde kanaatimizce dayanağını Anayasa⁵³'nın 74. maddesinde bulan, kullanılma biçimi ve uygulaması 3071 sayılı 01.11.1984 tarihli "Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun"⁵⁴'la belirlenen ve idareye katılım yolu olarak SMK' m. 17'de bir takım özel usul ve şartlara bağlanan, "dilekçe hakkı" kapsamında kamu yararına bir görüş ve düşünce beyanı söz konusudur⁵⁵. SMK kapsamında hüküm bulunmayan hallerde Anayasa m. 74 ve 3071 sayılı Kanun hükümleri gözetilerek boşluklar doldurulmalıdır. Kamu kurumu niteliğindeki TÜRKPATENT'in idari işlem şeklinde oluşturduğu bir karara karşı, sırf özel hukuka tabi kılındığı gerekçesiyle Anayasa'nın 74. maddesi gereği dilekçe ve başvuru hakkı olmadığını söylemek mümkün değildir⁵⁶. O halde SMK m. 17 düzenlemesi olmasa dahi tüm Türk vatandaşları ve karşılıklılık esası dairesinde Türkiye'de ikamet eden yabancılar, kamu adına ve yararına, Kurumun kararlarına karşı görüş ve şikayetlerini içeren bir dilekçeyi Kuruma vermek hakkına Anayasal olarak her zaman sahiptir (AY m. 74./1, 3071 sayılı Kanun m. 3).

Ankara 2015, s. 43-61; **ERKUT**, Celal, İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği, Danıştay Matbaası, Ankara 1990, s. 119.

⁵³ 2709 sayılı 18.10.1982 Tarihli Anayasa, RG. 09.11.1982 S.17863

⁵⁴ RG: 10.11.1984, S. 18571.

⁵⁵ **GÜNER YAŞAR**, Gizem, "Anayasal Bir Hak Olarak Dilekçe Hakkının Etkinliğinin Değerlendirilmesi", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25/2, 2023, s. 791, 798, 801, 807; **HIZ**, Yüksel/**YILMAZ**, Zekeriya, Bilgi Edinme ve Dilekçe Hakkı, Ankara 2004, s. 15, 21; **TAMER** Mustafa, "Dilekçe Hakkı", *Türk İdare Dergisi*, , Y. 62, S. 386, , 1990, s. 201; **DİNÇ**, Güney, "Dilekçe Hakkı", *İzmir Barosu Dergisi*, Y. 3, S. 4, 1984, s. 8; **TAŞKIN**, Şaban Cankat, "Bilgi Edinme ve Dilekçe Hakkı", *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi*, S. 99, Y. 2012, s. 179-186.

⁵⁶ Anayasanın bağlayıcılığına ve özel hukuk bakımından yatay ilişkilere uygulanması bakımından AY. m. 11'in bir değerlendirmesi için bkz: **ATAR**, Yavuz, "Anayasanın Bağlayıcılığı ve Üstünlüğü İlkesi ve Bu İlkenin Anayasada Yer Almasının Hukukî Sonuçları (Anayasa m. 11)". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 2, S. 2, 1989, s. 191-203.

Özel hukuk kişilerince Kuruma yöneltilen görüşler, özel hukuk bakımından bir irade açıklaması değil bir tasavvur/düşünce izharıdır⁵⁷. Doğrudan bir hukuki sonuç doğurma iradesi yoktur. Bu bakımdan m. 17'de açıkça görüş bildirenlerin Kurum nezdinde işlemlere taraf olamayacakları belirtilmiştir. Bu hüküm olmasaydı dahi ortada bir irade beyanı olmaması ve menfaat yokluğu nedeniyle aynı sonuca varılacaktır. Kanun koyucunun burada, menfaat sahibi ilgili kişilerin hatalı hukuki değerlendirme ya da 2 aylık itiraz süresini kaçırmış olmaları nedeniyle, son çare olarak marka tescil edilinceye kadar kullanılabilen “görüş bildirme” hakkını kullanma yoluna gitmesi durumunda itirazın sonuçlarının doğmayacağına ilişkin açıklık getirmek ve tereddütleri gidermek istediği söylenebilir. Sunulan görüşler, mutlak ret nedenlerinin biri veya birkaçının varlığına ilişkin gerekçeli bir görüş yazısı olacağından, doğal olarak hukuki düşünce ve yorum içerecektir. Marka başvurusunun Kurumca kabulü ile Bülten’de yayımına karşı sunulan sathi bir hukuki görüş; uzman kişiler tarafından sunulması halinde (avukat, marka/patent vekili, akademisyen gibi) ise çoğunlukla hukuki mütalaa şeklinde olacaktır. Bu özellikleri göz önüne alındığında sunulan üçüncü kişi görüşlerinin, görüş sahibini Kurum nezdinde işlemlere taraf yapmayacağı gibi, dava konusu da olamayacağı açıktır.

3. Şekli

Üçüncü kişi görüşlerinin şekline ilişkin SMK m. 17’de yazılı ve gerekçeli olmak dışında bir özel düzenleme getirilmemiştir. SMK Uygulama Yönetmeliği’nde ise üçüncü kişi görüşlerine ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak yayıma itiraz bakımından Uygulama Yönetmeliği m. 28/2’de itirazın, mevzuattaki hangi madde ve fıkra hükümlerine dayandığını açıklayan ayrıntılı ve imzalı bir formun Kuruma sunulması aranmıştır. Üçüncü kişi görüşlerinin gerekçeli olması gereği, dayanağı olan mutlak ret nedenlerinden hangilerinin ileri

⁵⁷ **DURAL**, Mustafa/**SARI**, Suat, Türk Özel Hukuku Cilt I: Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri, 6. Baskı, İstanbul 2011, s. 191.; **KOCAYUSUFPAŞAOĞLU**, Necip/**SEROZAN**, Rona/**HATEMİ**, Hüseyin/**ARPACI**, Abdülkadir, Borçlar Hukuku- Genel Bölüm – Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki İşlem, Sözleşme, C. I, 7. Tıpkı Bası, İstanbul 2017, s. 86.

sürüldüğünün de açıklanmasını gerektirecektir. Görüş sunan taraf kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluş olsa da (Rekabet Kurumu, Ticaret Odaları gibi) yazılı ve gerekçeli görüşünü cari idari yazışma usulü ile değil, Kurumun SMK m. 160/8 gereği oluşturup zorunlu başvuru yolu olarak tayin ettiği elektronik başvuru sistemi olan “epats” üzerinden yapması gerekecektir. Kamu veya özel hukuk tüzel kişileri yetkili temsilcilerini Kuruma bildirip sisteme kayıtlarını sağladıktan sonra, temsilci kendi T.C. kimlik numarası ile gerekli işlemleri yapabilmektedir.

Özel hukuk kişileri bakımından Dilekçe Hakkı ve Bilgi Edinme Hakkını düzenleyen Anayasa'nın 74. maddesi gereğince çıkarılan 3071 sayılı Kanununun 4. maddesinde, dilekçede bulunması gereken zorunlu şartlar sayılmıştır. Maddeye göre, yetkili makamlara sunulacak dilekçelerde, dilekçe sahibinin adı-soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması ve Türkçe olması zorunludur. Üçüncü kişilerin görüşlerini sunarken de aynı asgari şartların varlığını zorunlu kabul etmek gerekir. Ayrıca 6. madde gereği dilekçenin belli bir konu içermesi de zorunlu tutulmuştur. Üçüncü kişi görüşünün konusu, mutlak ret nedenleri olarak SMK'da kesin olarak belirlenmiştir.

Halihazırda Kurum, “elektronik başvuru sistemi (epats)” üzerinden çevrimiçi ortamda görüşleri Türkçe arayüzde kabul etmekte yabancı dilde yazılan Türkçe olmayan rapor ve açıklamaları dikkate almamaktadır. Sisteme e-devlet üzerinden erişim olup, görüş sahibinin kimlik, adres ve iletişim bilgileri otomatik doldurulmaktadır. Ayrıca görüş sahibince SMK m. 5'in hangi fıkralarına/bentlerine dayanıldığının tek tek işaretlenmesi ve açıklama metni/raporu girilmesi işlemin tamamlanması için zorunludur.

4. Görüş Bildirebilecek Kişiler

Görüş bildirebilecek çevre bakımından SMK, mülga 556 sy. KHK'dan farklı bir düzenlemeye yer vermiştir. SMK m. 17/1'e göre marka başvurusunun tescil edilemeyeceğine ilişkin görüşlerini “herkes” Kuruma bildirebilir. Öğretide ise KHK'nın yürürlükte kaldığı dönemde, üçüncü kişi kavramının neredeyse herkesi kapsayacak şekilde geniş

yorumlandığı görülmektedir⁵⁸. Mülga 556 sy. KHK'nın "Üçüncü kişilerin görüşleri" başlıklı 34. maddesinde: "*Markabaşvurusunun yayımından sonra, herhangi bir gerçek veya tüzel kişi veya herhangi bir grup veya hizmetleri temin edenler, üreticiler veya imalatçıları temsil eden bir organ, tacir veya tüketiciler, 7 nci maddeye göre, markanın tescil için yeterli nitelikleri taşımadığını belirten yazılı görüşlerini Enstitüye sunabilir*" düzenlemesi yer almaktaydı. Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi veya herhangi bir gruba görüş bildirme hakkı tanıyan bu düzenlemenin oldukça geniş bir çevreyi kapsamına aldığı açıktır.⁵⁹ Arkan, hükümde geçen "grup" sözcüğünün ne anlama geldiğinin belirlenemediğini; "üreticiler ve imalatçıları temsil eden bir organ" ibaresinin hukuki bakımdan yerinde olmadığını ifade ederek KHK m. 34 düzenlemesini eleştirmiştir⁶⁰. Öğretideki eleştirilere paralel şekilde SMK m. 17/1 metninde kimlerin görüş bildirme hakkı olduğu sayılmaksızın herkesin bu hakka sahip olduğu açıkça ifade edilmiştir⁶¹.

SMK'ya mehzaz 2017/1001 (mülga 2015/2424, m. 40) sayılı AB Marka Tüzüğü (EUTMR) m. 45/1 ve benzer şekilde 2015/2436 sayılı AB Marka Yönergesi (EUTMD)⁶² m. 40/2'de: "*...herhangi bir gerçek veya tüzel kişi ile imalatçıları, üreticileri, hizmet sağlayıcıları, tacirleri veya tüketicileri temsil eden herhangi bir grup veya kuruluşun, markanın resen tescil edilmemesi gerektiğini açıklayan yazılı görüşlerini Ofis'e sunabilecekleri...*" hükmü yer almaktadır⁶³.

Herkes ifadesinin kapsamına, Kamu İktisadı Kuruluşları (KİT, BİT vb.) yahut görev alanlarına girdiği ölçüde Rekabet Kurumu, Reklam Kurulu, Üniversiteler gibi kamusal nitelikli kurum ve kuruluşların yanı sıra, ticari ve mesleki birlik ve örgütler (sanayi ve ticaret odaları vb.),

⁵⁸ TEKİNALP, Fikri Mülkiyet, §24, Kn.29; ÇOLAK, s. 162.

⁵⁹ ARKAN, C. I, s. 95; YASAMAN, Hamdi/ALTAY, Sıtkı Anlam /AYOĞLU, Tolga / YUSUFOĞLU, Fülürya/YÜKSEL, Sinan, Marka Hukuku-556 sayılı KHK Şerhi, C. II, İstanbul 2004, s. 826; NOYAN, Erdal, Marka Hukuku, 4.Baskı, Ankara 2009, s. 147.

⁶⁰ Madde eleştirisi için bkz.: ARKAN, C. I, s. 95, dpn. 107.

⁶¹ YASAMAN, SMK Şerhi, C.III, s. 2380.

⁶² 2015/2436 Sayılı AB Marka Yönergesi (OJ L 336, 23.12.2015, p. 1–26) için bkz: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2436/oj> (Erişim Tarihi: 11.08.2024).

⁶³ ÇOLAK, s. 162

tüketici dernek ve vakıfları da girmektedir⁶⁴. Yayıma ve karara itirazda aranan menfaat sahibi ilgili kişi olma sıfatı burada aranmayacaktır. Herhangi bir menfaati olma şartı aranmaksızın görüş beyan etme ehliyeti olan herkes görüşünü Kuruma yazılı ve gerekçeli sunabilecektir. Öğretideki görüşlere paralel olarak kanaatimizce, SMK m. 5'te yer alan mutlak ret nedenleri bakımından Markalar Dairesi'ne re'sen inceleme yetkisi verilmişken aynı ret nedenleri yönünden görüş bildirme hakkının kullanımında özel bir hukuki yararın aranmaması hem hukuk sistematığı hem de Anayasal düzen bakımından yerinde olmuştur⁶⁵.

Görüş bildirebilecek kişilerin uyuşu konusunda açık bir düzenleme yoktur. Bununla birlikte SMK m. 3'te, Kanunla sağlanan korumadan faydalanacak kişiler olarak, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, Türkiye'de yerleşim yeri olan ya da ticari veya sınai faaliyette bulunan kişiler, Paris Sözleşmesi (m. 2/1) veya DTÖ Kuruluş Anlaşması gereği (GATT, m. 2; TRIPs m. 1/3, 3)⁶⁶ başvuru hakkına sahip olanlar ile karşılıklılık ilkesi uyarında Türk vatandaşlarına sınai mülkiyet hakkı koruması sağlayan devlet vatandaşları sayılmıştır⁶⁷. Fakat üçüncü kişi görüşleri, bir sınai hakkın korunması kapsamında yer alan kişisel bir başvuru hakkı olmaktan çok, kamu yararını korumak amacıyla kullanılan Anayasa'yla güvence altına alınmış temel bir hak olan dilekçe hakkının Sınai Mülkiyet alanına yansımasıdır. Anayasa m. 74 ve 3071 sayılı Kanun m. 2-3'te Türkiye vatandaşları ve karşılıklılık esası gözetilmek şartıyla Türkiye'de ikamet eden yabancıların kendileri ve kamuyla ilgili dilek ve

---

⁶⁴ KAYA, 131; ÇOLAK, s. 162. *Tekinalp*, Mülga MarKHK m. 34'den hareketle; marka vekillerinin, avukatların, bilirkişilerin, reklam şirketlerinin, ilan bürolarının, tüketici örgütlerinin, üreticileri veya imalatçıları temsil eden organların üçüncü kişi görüşü sunabileceğini ifade etmiştir. Bkz.: TEKİNALP, Fikri Mülkiyet, §24, Kn. 29.

⁶⁵ TEKİNALP, Fikri Mülkiyet, §24, Kn. 28, 31; YASAMAN, 556 sy. KHK Şerhi, C. II, s. 826; AKER, s. 91.

⁶⁶ 1947 tarihli "General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)" adlı DTÖ'yü kuran anlaşma ve 1994 tarihli Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması, *Agreement On Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPs)*. Türkiye, 29.01.1995 tarihli ve 22186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4067 sayılı Kanunla DTÖ Kurucu Anlaşması ve Ek'ine katılmıştır.

⁶⁷ SULUK/KARASU/NAL, s. 39-40; ÇOLAK, s. 13-14.

şikayetlerini idari makamlara yazılı olarak, Türkçe iletebileceği düzenlenmiştir. Kanaatimizce idari işlemlerin denetimine aktif katılımı sağlayan bir vatandaşlık hakkı (aktif statü hakkı) olarak kabul etmemiz gereken görüş sunma hakkının, itiraza hakkı olan ilgili kişilerce de kullanılmasına bir engel olmadığı düşünüldüğünde dolaylı da olsa hak sahiplerine koruma sağladığı kabul edilerek SMK m. 3'te sayılan kişilerin bu hakkı kullanabileceğini kabul etmek yerinde olacaktır. Anayasa m. 90 gözetilerek, karşılıklılık esasına göre veyahut Paris ve DTÖ (TRIPs) Anlaşmalarına taraf devlet vatandaşı yabancılar, tayin edecekleri Türk vekilleri aracılığıyla ve Türkçe üçüncü kişi görüşü sunabilmelidir.

5. Konusu

Marka başvurusunun bültende yayımlanmasından sonra, herkes SMK m. 5'te düzenlenen (1/ç bendi hariç) mutlak ret nedenlerine dayanarak yazılı ve gerekçeli olacak şekilde görüş bildirme hakkını kullanabilir (SMK m. 17). Üçüncü kişilerin görüşlerinin gerekçesini oluşturacak olan mutlak ret nedenleri, kamu yararının ön planda olduğu ret nedenleridir⁶⁸.

SMK m. 5'te sayılan ve görüş bildirmeye dayanak teşkil edecek ret nedenleri sırasıyla şunlardır⁶⁹:

a. Soyut ayırt ediciliği olmayan, markaya sağlanan korumanın konusunu açık ve kesin olarak anlaşılacak şekilde sicilde göstermeye yeterli olmayan işaretler (SMK m. 4). Tek sayfadan oluşan Japonca-Korece metin böyledir.

⁶⁸ ARKAN, C. I, s. 95; TEKİNALP, Fikri Mülkiyet, §24, Kn.28; KAYA, s. 130; PEKDİNÇER, Remzi Tamer, "Yargıtay Kararları Çerçevesinde Marka Hükümsüzlük Davalarında Zarar Gören Kişiler", TFM, C. I, S. 1, 2015, s. 158.

⁶⁹ Mutlak ret nedenleri hakkında geniş açıklama için bkz.: YILMAZ, A. Lerzan, Marka Olabilecek İşaretler ve Mutlak Tescil Engelleri, İstanbul 2017, s. 239 vd.; ÇAĞLAR, Hayrettin, Marka Hukuku Temel Esaslar, Ankara 2013, s. 47-64; YASAMAN, Hamdi/AYOĞLU, Tolga/YUSUFOĞLU BİLGİN, Fülürya/MEMİŞ KARTAL, Pınar/YÜKSEL, Sinan H./YASAMAN, Zeynep), Sınai Mülkiyet Hukuku Şerhi (SMK Şerhi), C. I, Ankara 2021, s. 301-503; MEMİŞOĞLU, s. 103-917; SULUK/KARASU/NAL, s. 203-212; TEKİNALP, Fikri Mülkiyet, §25, Kn.1-44.

b. Tescil edilecek mal ve hizmetler bakımından herhangi bir somut ayırt edici niteliğe sahip olmayan işaretler. Özel tasarım içermeyen tek bir rakam veya harften oluşan işaretler böyledir. Ancak bu işaretler sonradan kullanım yoluyla ayırt edicilik kazanabilir.

c. Ticaret alanında, ilgili sektör ve pazarda, cins, çeşit, vasıf, kalite, miktar, amaç, coğrafi kaynak gibi malların ya da hizmetlerin özelliklerini belirten işaretleri tek başına ya da esas unsur olarak içeren işaretler. Tahin ürünü için “susam” sözcüğü böyledir.

d. Ticaret alanında ilgili sektör ve pazarda, herkes tarafından kullanılan veya bir meslek, sanat veya ticaret grubuna mensup kimseyi ayırt etmeye yarayan işaretler. “Berber”, “nalbur” gibi meslek adları ya da “indirim” gibi herkes tarafından kullanılan sözcükler böyledir.

e. Malın yapısı tabiatı gereği var olan biçimini ya da başka bir özelliğini veya teknik bir çıktıyı elde etmek için mecburi olan veya mala asli değerini veren şekli ya da başka bir niteliğini içeren işaretler. Teknik bir amaca hizmet edip yarar sağlayan tüm şekiller böyledir. Örneğin Çatal, kitap, saat, şekli münhasıran bir kişi adına tescil edilemez.

f. Halkı yanıltacak işaretler. Mal veya hizmetin niteliği, kalitesi veya coğrafi kaynağı gibi konularda ortalama algıya sahip bir tüketiciyi yanıltıcı nitelikte olan işaretler böyledir. “Fındıklı” ibaresi, içinde fındık olmayan ürünler için tescil edilemez. Yine yeni kurulmuş bir işletme ve ürünleri için alınmak istenen “1923’ten beri” ifadesi böyledir.

g. Gerekli izin alınmadan kullanılan, Paris Sözleşmesine taraf olan devletlere ait arma, bayrak gibi resmi işaretler (Paris Sözleşmesi 2. mükerrer 6. maddesine göre reddedilecek işaretler). Bu çerçevede örneğin ülke bayrakları gerekli izin alınarak ancak kullanılabilir.

h. Paris Sözleşmesinin 2. mükerrer 6. maddesi kapsamı dışında kalan fakat kamuya mal olmuş tarihi ve kültürel değerleri içeren diğer işaretler ile yetkili makamlarca tescil izni verilmemiş olan armaları, nişanları veya adlandırmaları içeren işaretler. “Kızılay” veya “Nasrettin Hoca” işaretleri böyledir.

i. Dinî değerleri veya sembolleri içeren işaretler tescil ettirilemez. “Ayet”, “İncil” işaretleri böyledir.

j. Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olan işaretler. Suçu teşvik edici, pornografi içeren, ırkçı veya ayrımcı işaretler böyledir.

k. Önceden tescil edilmiş bir coğrafi işaretten oluşan ya da tescilli coğrafi işareti içeren işaretler. “Giresun tombul fıncığı” veya “Fethiye Kayaköy Halısı” gibi coğrafi işaretler böyledir.

Markalar Dairesi m. 5 gereği mutlak ret nedenlerinin bulunup bulunmadığını re’sen incelemekle görevlidir. Bu inceleme sonucunda tescil engeli olduğu kanaatine varırsa başvuruyu yayımlamadan kısmen veya tamamen reddedebileceği öngörülmüştür. Diğer yandan Kurumun yaptığı bu incelemede bazı ret nedenlerinin gözden kaçabileceği düşünülerek, ulusal ve uluslararası düzenlemelerde geniş bir kitleye benzer gerekçelerle görüş bildirme hakkı tanındığı görülmektedir⁷⁰.

Yukarda kısaca değindiğimiz gibi mutlak ret nedenlerinden sadece SMK m. 5/1-ç bendinde düzenlenen, önceki tarihli bir markayla taklit yahut benzerlik yoluyla iltibas yaratacak bir işaretin tescil başvurusuna konu olması durumu ayrık tutulmuş ve üçüncü kişilere bu bende dayalı görüş bildirme hakkı tanınmamıştır. Üçüncü kişiler “Aynı veya aynı türdeki mal veya hizmetlerle ilgili olarak tescil edilmiş ya da daha önceki tarihte tescil başvurusu yapılmış marka ile aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzer işaretler” hakkında görüş bildiremezler (SMK m. 5/1-ç). Her ne kadar bahsi geçen bent mutlak ret nedenleri başlığı altında yer almışsa da bu bentte bilhassa önceki hak sahiplerini ilgilendiren bir ret nedeni söz konusudur⁷¹. Aynı (taklit) veya iltibas yaratacak bir markanın bültende yayımlanması halinde ilgili kişiler üçüncü kişi görüşü bildirmek yerine yayıma itiraz edebileceklerdir. İtiraz yolu görüş bildirme yoluna göre daha geniş hukuki olanaklar sunmaktadır. Kurum nezdinde işlemlere taraf olma, kurum kararlarına YİDK’da itiraz ve nihayetinde dava yoluna

⁷⁰ ABD Hukukunda üçüncü kişiler, USPTO (Amerika Marka ve Patent Ofisi)’ya protesto ihtarını çekerek markanın tescil edilmemesi gerektiği yönündeki görüşlerini iletebilirler (TMEP Seksiyon 1715.01). Geniş bilgi ve açıklamalar için bkz: SARI, s. 394-395. Yine AB hukukunda 2017/1001 sayılı AB Marka Tüzüğü (EUTMR) m. 45/1, 77 ve 2015/2436 sayılı AB Marka Yönergesi (EUTMD) m. 40/2 bu düzenlemelerdendir.

⁷¹ AKER, s. 90.

başvurabilme olanakları itirazla mümkündür. Üçüncü kişi görüşü, 6. maddede yer alan nispi ret nedenlerine dayanamazken, itiraz, SMK m. 5 ve 6'da yer alan gerekçelere istinat edebilir.

6. Hüküm ve Sonuçları

Kurum nezdinde yazılı ve gerekçeli olarak ve süresinde sunulan görüşler Markalar Dairesi'nce değerlendirmeye alınır. Bu inceleme sonucunda beyan edilen görüşlerin yerinde olduğuna kanaat getirirse marka başvurusunu kısmen veya tamamen reddedebilir. Bu ret kararı, şekli yönden eksikliği bulunmayan başvurunun yayımlanmasından sonra mutlak ret nedenleri kapsamında yapılan incelenme sonucu başvurunun reddine karar verilmesi kapsamında olacağından ayrıca Bülten'de yayımlanır (SMK m. 16/3).

Üçüncü kişi görüşleri, başvuru yayımlandıktan sonra yayımdan haberdar olan herkesin kamu yararını gözeterek Kuruma yöneltilebileceği ve markanın tescil şartlarını taşımadığına ilişkin gerekçeleri içeren yazılı bir açıklama hatta uyarı niteliğindedir⁷². SMK m. 17 düzenlemesiyle, Kurumun bu işle görevli birimi olan Markalar Dairesi'nce resen yapılan ilk incelemede mutlak ret nedenlerinin varlığının gözden kaçtığı durumlarda; Kurumun üçüncü kişilerce belirtilen hususlar çerçevesinde başvuruyu tekrar değerlendirmesinin yolu açılmakta, böylelikle ilerde doğacak hak ihlallerinin ve yersiz itiraz ve dava süreçlerinin önüne geçilmek istenmektedir.

Kuruma sunulan görüş yazısı gerekçeli olacağından, içerik olarak itirazlardakine benzer ifadeler ve bilgiler içermesi beklenebilir. Sadece tescile mazhar bir başvuru olmadığını beyan etmek yeterli kabul edilmeyecektir. Gerekçelerin dayandığı olay ve olgulara ilişkin gerekli bilgi ve belgelerin eklendiği bir görüş yazısı sunulmalıdır.

SMK m. 17/1'in ikinci cümlesi gereğince Kurum nezdinde işlemlere taraf olamayan üçüncü kişiler, kurumca alınan ve görüşleri aleyhine olan kararlara karşı itiraz edemeyecekleri gibi görevli mahkemede dava da

---

⁷² AKER, s. 89.

açamazlar⁷³. Yani üçüncü kişilerin mahkemeye başvurarak kararın iptalini talep etmeleri, hukuki menfaat yokluğundan mümkün değildir. Görüş bildiren üçüncü kişilere karşı dava açılması da söz konusu değildir. Yargıtay, önüne gelen bir uyuşmazlıkta, marka başvurusunun üçüncü kişilerin görüşü doğrultusunda reddedilmesi üzerine, kararın iptali talebiyle açılan davada şu şekilde hüküm kurmuştur⁷⁴:

“Davalı, üçüncü kişi olarak marka tescil başvurusu hakkında görüş bildirmiş olup, marka üzerinde bir hak iddia etmediğine nazaran Enstitü nezdinde işlemlere taraf olamayacağı gibi, davanın da tarafı olamaz”.

Bir diğer kararında Yargıtay, davacının SMK m. 18 (MarkHK m. 35/1) anlamında ilgili kişi olmaması, bu nedenle yayıma itirazının üçüncü kişi görüşü kabul edilmesi, davalı şirketin de kötü niyetli sayılmaması karşısında, SMK m. 17/1 (MarkHK m. 34) gereğince Kurum tarafından gerçekleştirilen işlemlerde taraf olamayacağı gerekçeleriyle Markalar Dairesi Başkanlığı kararının iptali isteminin reddine karar vermiştir⁷⁵.

Yargıtay’ın da kararında vurguladığı gibi, SMK m. 5’teki mutlak ret nedenlerine dayanarak hem menfaat sahibi ilgililerce yayıma itiraz edilmesi hem de üçüncü kişilerce görüş sunulması mümkündür (SMK m. 17-18). Tescile konu işaretin marka siciline tescili halinde menfaatleri zedelenecek ilgili kişilerce itiraz yerine üçüncü kişi görüşü sunulması onları Kurum nezdinde işlemlere taraf yapmayacağından hakkın korunması bağlamında etkili bir yol olmayacaktır. Diğer taraftan SMK’nın aradığı ilgili kişi sıfatını taşımayan kişilerce, üçüncü kişi görüşü sunmak yerine başvuruya itiraz edilmesi, o kişileri kurum nezdinde işlemlere taraf yapmayacaktır. Yargıtay kararında da vurgulandığı gibi böyle bir başvuru itiraz başlığını taşısa da ancak üçüncü kişi görüşü

⁷³ **TEKİNALP**, Fikri Mülkiyet, §24, Kn. 31; **ÜLGEN**, Hüseyin/**HELVACI**, Mehmet/**KAYA**, Arslan/**NOMER ERTAN**, N. Füsün, Ticari İşletme Hukuku, 7.Baskı, İstanbul 2021, s. 482; **SULUK/KARASU/NAL**, s. 229. Üçüncü kişi görüşlerinde husumet esaslarının geçerli olmadığı hakkında bkz: **BİLGİLİ**, s. 28.

⁷⁴ Y. 11. HD, 30.03.2000, E. 1999/9025, K. 2000/2479 (**YASAMAN**, 556 sy. KHK Şerhi, C. II, s. 826-828.; **YASAMAN**, SMK Şerhi, C.III, s. 2382).

⁷⁵ Y. 11. HD, 31.05.2010, E. 2009/205, K. 2010/6057 (**YASAMAN**, SMK Şerhi, C.III, s. 2383-2384).

olarak değerlendirilecektir. Çünkü Kurum mutlak ret nedenleri bakımından zaten re'sen inceleme yapmakla yükümlüdür. Markalar Dairesi itiraz dilekçesinde belirtilen mutlak ret nedenlerini öğrendiği andan itibaren yok sayamayacağı gibi, eylemsiz de kalamayacaktır. İtiraza bağlanan hukuki sonuçlar dikkate alındığında, tescilde hukuki menfaati olan ilgililerce mutlak ret nedenlerine dayalı olarak yayıma itiraz edilmesinin, itiraz edenin yararına olduğu açıktır. Öte yandan SMK m. 6'de düzenlenen nispi ret nedenlerine dayalı olarak sadece ilgili kişilerce yayıma itiraz edilebilir, üçüncü kişiler görüş bildiremezler.

Görüş bildirme ve yayıma itiraz hakkına bağlanan sonuçlar farklıdır. Yayıma itiraz üzerine, itiraza karşı görüşlerini sunması için başvuruca bildirecekken; üçüncü kişilerin beyan ettikleri görüşler başvuran tarafa karşı görüş sunması için bildirilmeyecektir. İtiraz edenlerin Markalar Dairesi'nce yayıma itiraza ilişkin verilen kararlara karşı başvuracakları merci YİDK'dır. Kurum içindeki itiraz yolları tüketilmeden mahkemede dava açılmaz⁷⁶. YİDK'nin vereceği nihai kararlara karşı ise kararın tebliğinden itibaren iki ay içinde Ankara Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'nde dava açılması mümkündür.

AB Marka Tüzüğü'nde yayıma itiraz sadece nispi ret nedenlerine hasredilmiştir. Yayımlanmış başvuruya karşı mutlak ret nedenlerine dayanarak yalnızca üçüncü kişilerce görüş bildirilebilirken (2017/1001 sayılı EUTMR m. 45/1, 77); nispi ret nedenleri gerekçe gösterilerek ancak yayıma itiraz edilebilir (2017/1001 sayılı EUTMR m. 46/1). SMK sisteminde ise hem mutlak hem de nispi ret nedenleri kapsamında yayıma itiraz etmek mümkündür (SMK m. 18/1). Markalar Dairesi'nin şekli incelemeyi takiben mutlak ret nedenleri yönünden re'sen yapacağı incelemede bir kısım ret nedenlerini gözden kaçırabileceği ve bu mahsuru kaldırmada kamu yararı olduğu gözetilerek, mutlak ret nedenlerini de kapsar şekilde ilgililere yayıma itiraz hakkı tanınmıştır. Buna karşın öğretide, mutlak ret nedenleri yönünden üçüncü kişilere tanınan görüş bildirme hakkının aynı amaca yeterince hizmet edeceğinden bahisle

---

⁷⁶ SAVASŞ Taner/SAYGIN Murat, Marka Tescil Süreci, 2.Baskı, Seçkin Yayınevi Ankara, 2022, s. 84.

mehaz AB Tüzüğü hükümlerine uygun bir düzenleme yapılması gerektiğini ifade eden görüşler vardır⁷⁷.

AB uygulamasında ise ABAD (Genel Mahkeme-GCEU), *TUFFTRIDE v NU-TRIDE* markalarına ilişkin verdiği kararında mutlak ret nedenleri kapsamında sunulan üçüncü kişi görüşlerinin itiraz işlemi niteliğinde olmadığı, sadece ofis tarafından mutlak ret nedenleri bakımından tekrar bir incelemenin başlatılıp başlatılmayacağı noktasında değerlendirilmeye alınacağını, itiraz aşamasında üçüncü kişilerce görüş sunulması halinde ise, itiraz sürecinin askıya alınabileceğini ifade etmiştir⁷⁸. Hem itiraz hem üçüncü kişi görüşünün birlikte yer aldığı tescil süreçlerinde, AB uygulamasına paralel olarak itiraz incelemesi askıya alınabilir. Ancak SMK sisteminde hem mutlak hem nispi ret nedenlerine dayalı itirazın mümkün olduğunu akılda tutmak gereklidir. Bu bakımdan nispi ret nedenlerine dayalı bir itiraz süreci işlerken üçüncü kişi görüşü sunulması halinde, Kurum itiraz sürecini askıya alıp öncelikle üçüncü kişi görüşlerini değerlendirmeye almalıdır. YİDDK Yönetmeliği m. 6/3'te Kurulun karara etki etmesi muhtemel bir konuyu bekletici mesele yapılabileceği düzenlenmiştir.

⁷⁷ ARKAN, C.I, s. 116; YASAMAN, SMK Şerhi, C.III, s. 2391; AKER, s. 93, 98.

⁷⁸ ABAD kararında: "...40/94 sayılı Tüzüğün 41(1) maddesi uyarınca üçüncü tarafların, OHIM'e, diğerlerinin yanı sıra, mutlak ret nedenlerine ilişkin görüşlerini sunabilecekleri kesinlikle doğrudur. Bununla birlikte, mevcut davada başvuru sahibinin OHIM'e tüzüğün 7(1)(f) maddesine ilişkin bu tür görüşler sunduğu dava dosyasından anlaşılmamaktadır. Bunu yapmış olsaydı bile, bu görüşlerin etkisi, ileri sürülen mutlak ret nedenlerinin, talep edilen markanın tescilini engelleyip engellemediğini kontrol etmek için inceleme prosedürünü yeniden açmaya bir gerekçe teşkil edip etmediğine ilişkin OHIM tarafından yapılacak değerlendirme ile sınırlı olurdu. Buna göre, OHIM'in 40/94 sayılı Tüzüğün 41(1) maddesi uyarınca üçüncü taraflarca sunulan görüşleri dikkate alması itiraz işlemleri bağlamında değildir. Bu durum, üçüncü taraflarca ileri sürülen görüşler, bir itiraz işlemi sırasında yapılmış olsa dahi geçerlidir. Böyle bir durumla karşılaşıldığında, OHIM, Topluluk markasına ilişkin 40/94 sayılı Konsey Tüzüğünü (AT) uygulayan 13 Aralık 1995 tarihli ve 2868/95 sayılı Komisyon Tüzüğü'nün (AT) 20(6) sayılı kuralı uyarınca itiraz işlemi askıya alabilir (OJ 1995 L 303, s. 1)", CJEU: T-224/01, p.73; EU:T:2003:107. Karar metni için bkz:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=48198&pageIndex=0&doclang=EN> (Erişim Tarihi: 28.07.2024).

Yine ABAD (Genel Mahkeme-GCEU) Gruppe Nymphenburg Consult AG v EUIPO davasında “Limbic® Types” işaretinin tanımlayıcı nitelikte olup olmadığını tartıştığı bir diğer kararında, EUIPO’nun 2017/1001 sayılı tüzüğün 7/1(c) maddesinde düzenlenen mutlak ret nedenleri bakımından üçüncü kişi görüşleri ya da itiraz sürecinde, kesin hüküm etkisinde bir mahkeme kararı olmamak kaydıyla, yeni olgu ve delillerin tespit edilmesi halinde, talep edilen işaret tescil edilinceye kadar her zaman re’sen tekrar inceleme yapabileceğini kabul etmiştir⁷⁹. Aynı şekilde TÜRK PATENT, marka tescil edilinceye kadar mutlak ret nedenleri bakımından yeni olgu ve delillerin ortaya çıkması halinde yaptığı hatalı değerlendirmeden tarafların talebi olmasa da her zaman dönebilmelidir⁸⁰. Burada idare hukuku ilkeleri işleyecek ve idarenin hukuka aykırı hatalı işlemini resen düzeltmesi (kısmi ret) veya kaldırılması söz konusu olacaktır⁸¹. YİDDK Yönetmeliği m. 6/2’de Kurul’un itirazı incelerken taleple ve gerekçeyle bağlı olduğunu ancak kararı veren dairenin re’sen incelemesi gereken hususları taleple ve gerekçeyle bağlı olmaksızın re’sen dikkate alabileceği düzenlenmiştir. Bir marka, tescil süreci tamamlanıp marka siciline kaydedildikten sonra ise, ancak mahkeme kararıyla sicilden terkin edilebilir⁸². Yoksa Kurum re’sen

⁷⁹ CJEU: 01 Eylül 2021 tarihli *Gruppe Nymphenburg Consult AG v EUIPO (Limbic® Types)* (T-96/20, p. 35, 46, 56, 57, EU:T:2021:527). Karar metni için bkz: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=%2522Observations%2Bby%2Bthird%2Bparties%2522&docid=245501&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=3646233#ctx1> (Erişim Tarihi: 29.07.2024).

⁸⁰ Aksi görüşteki *Tekinalp*, 556 sayılı KHK bakımından TÜRK PATENT’in itiraz üzerine verdiği karardan resen dönemeyeceğine ilişkin Yargıtay’ın 11. HD. 07.06.1999 T. 3102/4861 sayılı yayımlanmamış kararını paylaşarak Yargıtay’ın bu ilkeyi benimsediğini ifade etmiştir. Bkz: **TEKİNALP**, Fikri Mülkiyet, §24, Kn. 35.

⁸¹ **DURŞUN**, Selman, “İdari İşlemlerin Geri Alınması, Kaldırılması, Değiştirilmesi ve Düzeltilmesi, Prof. Dr. A. Şeref Gözübüyük’e Armağan, Ankara 2005, s. 101, 106-108; **GÖZLER**, s. 1112; **TAN**, Turgut, İdari İşlemin Geri Alınması, Sevinç Matbaası, Ankara, 1970, s. 5; **BÜLBÜL**, Erdoğan, İdari İşlemlerin Yürürlükten Kaldırılması, Beta Yayınları, İstanbul, 2010, s. 19; **ÇAĞLAYAN**, Ramazan, “İdari İşlemin Geri Alınması Üzerine”, AÜEHFD, C. 4, S. 1-2, 2000, s. 43 vd.; **ALTINDAĞ**, Halil, “İdari İşlemin Geri Alınması Sebebi Olarak Açık Hata”, GÜHFD, C. XX, S. 4, Y. 2016, s. 82.

⁸² Usulsüz vazgeçme ve terkin hallerinde de bu kuralın geçerli olduğuna ilişkin bkz: **ÇOLAK**, s. 168

tekrar inceleme başlatıp, mutlak ret nedenlerinin varlığı gerekçesiyle tescilli bir markayı sicilden silemez. Yargıtay da bu görüşü benimsemektedir⁸³.

7. Görüş Sahibinin Sonuç Hakkında Bilgilendirilmesi

Görüş sahiplerinin başvurularının sonuçları hakkında bilgilendirilip bilgilendirilmeyecekleri hususu SMK ve Uygulama Yönetmeliği'nde düzenlenmemiştir. Sadece görüş sahibinin Kurum nezdinde işlemlere taraf olamayacağı ifade edilmiştir. Bu hükümden hareketle bildirim yapılma yükümlülüğü olmadığı sonucuna varmak doğru değildir. Öğretide ise, itirazlardan farklı olarak görüş bildirenler başvuru konusu işaretlere ilişkin Kurum nezdindeki işlemlere taraf olamayacakları gibi, bildirdikleri görüşün sonucu hakkında da tebligat yoluyla da bilgilendirilmeyecekleri ifade edilmektedir⁸⁴. Görüş sunan üçüncü kişiler ve faaliyet alanları ile ilgili olmak kaydıyla herkes, 4982 sayılı 09.10.2003 tarihli Bilgi Edinme Hakkı Kanunu⁸⁵ m. 4 ve 26 kapsamında Kuruma başvurarak ileri sürülen görüşlerin akıbeti ve süreç hakkında ayrıca bilgi talep edebilir⁸⁶.

Anayasa m. 74/2'de *kendileriyle ilgili* bir konuda başvuru yapan dilekçe sahiplerine gecikmeksizin ilgili kurumca başvurularının sonucu hakkında yazılı olarak bildirim yapılacağı öngörülmüştür. 3071 sayılı Kanunun 7. maddesinde ise dilekçe sahiplerine *kendileri ve kamu ile ilgili* öneri ve şikâyetleri konusunda yetkili makamlara yaptıkları başvuruların sonucu veya yapılmakta olan işlemin süreci hakkında en geç otuz gün içinde gerekçeli olarak cevap verileceği ve süreç hakkında bilgilendirilen kişilere sonrasında sonuç hakkında da bildirim yapılması gerektiği ifade

⁸³ Y. 11. HD, T. 15.06.2020, E. 2019/5043, K. 2020/2866; Y. 11. HD, T. 08.10.2013, E. 2012/3607, K. 2013/17884. Kararlar için bkz: ÇOLAK, 168, 169

⁸⁴ SAVAŞ/SAYGIN, s. 78; ÇOLAK, s. 162; TEKİNALP, Fikri Mülkiyet, §24, Kn. 31; AKER, s. 91; ÜLGEN/HELVACI/KAYA/NOMER ERTAN, s. 482.

⁸⁵ RG. 24.10.2003, S. 25269.

⁸⁶ TEKİNALP, Fikri Mülkiyet, §24, Kn. 31; ÜLGEN/HELVACI/KAYA/NOMER ERTAN, s. 482; AKER, s. 91.

edilmiştir⁸⁷. Anayasa m. 74 sadece dilekçe sahiplerinin *kendileri* ile ilgili hususlarda gecikmeksizin yazılı olarak bilgilendirilmesini ararken, 3071 sayılı Kanun'un 7. maddesi, *kamu ile ilgili* başvurular hakkında da bildirim şartı getirmiştir. Yani 3071 sayılı Kanun, Anayasa hükmünü temel hak lehine genişletmiştir. Üçüncü kişilerin görüşlerinin kamu adına bir uyarı niteliğinde olduğunu belirtmiştik. SMK m. 17'deki bildirimle ilişkin doğan yasal boşluğu, temel hak lehine 3071 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile doldurmak ya da SMK m. 17'ye "*üçüncü kişiler sundukları görüşlerin sonucu hakkında, en geç marka tescil edilinceye kadar Kurumca bilgilendirilir*" şeklinde hüküm eklemek yerinde olacaktır. Bu çerçevede düzenlemelerin mevcut haliyle Kurum'un kendisine sunulan görüşlere 30 gün içinde cevap vermesi, bu süre zarfında inceleme sonuçlanmamışsa süreç hakkında bilgi vermesi ve sürecin sonunda varılan sonuç hakkında en geç markanın tesciline kadar bildirim yapması gerektiği sonucuna varılabilir. Kanaatimizce aksi yöndeki yorum, temel haklardan dilekçe hakkının konu, süre ve şekil⁸⁸ bakımından kanun (SMK) ile sınırlanmış özel bir görünümü olarak kabul etmemiz gereken idareye görüş sunma hakkının, Anayasa m. 13 hükümlerine yani Anayasa'nın özüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı şekilde sınırlanması sonucunu doğuracaktır⁸⁹.

Kurum muhataplarına yapacağı tebligatları, kendine özgü elektronik tebligat sistemi olan "etebs" yoluyla yapmaktadır (SMK m.

⁸⁷ İdarenin kendisine yapılan başvurulara karşı sessiz kalamayacağına ve cevap verme yükümlülüğünün istisnası olmadığına ilişkin değerlendirme için bkz: **HATİPOĞLU**, Mehmet/**ATALAN**, Yasin, "İdarenin Kendisine Yapılan Başvurulara Cevap Verme Yükümlülüğü", *SÜHFD.*, C. 29, S. 2, 2021, s. 1350-1351.

⁸⁸ Üçüncü kişiler, işaretin mutlak ret nedenleri (konu) sebebiyle tescil edilemeyeceği yönündeki yazılı ve gerekçeli (şekil) görüşlerini, marka başvurusunun yayımı tarihinden itibaren, marka tescil edilinceye kadar (süre) her zaman Kuruma sunabilirler.

⁸⁹ **GÖREN**, Zafer, "Temel Hakların Sınırlanması- Sınırlamanın Sınırları", *İTÜSBD*, S.12, Y. 6, 2007/2, s. 50-56; **ARSLAN**, Zühtü, "Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlanması: Anayasa'nın 13. Maddesi Üzerine Bazı Düşünceler", *Anayasa Yargısı Dergisi*, C. 18/1, 2002, s. 143-152; **FENDOĞLU**, H. Tahsin, "2001 Anayasa Değişikliği Bağlamında Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlanması (AY. Md. 13.)", *Anayasa Yargısı Dergisi*, S. 19, 2002, s. 178-214.

160/6-8). Görüş sahiplerine de aynı yolla bildirim yapılması mümkündür. Nitekim Kurum dönemsel olarak farklı uygulamalar benimsese de Kurumsal olarak kendine özgü başvuru (epats) ve tebligat (etebs) sistemini kurduktan sonra görüş sahiplerine başvurularının sonucu hakkında “etebs” üzerinden bilgi vermektedir.

SONUÇ

Uygulamada sıkça rastlanılan bir hukuki yol olmamakla birlikte, düzgün ve hızlı işleyen bir marka rejiminin tesisinde önemi azımsanamayacak olan üçüncü kişilerin görüşleri SMK m. 17’de ayrı bir madde başlığı altında düzenlenmiştir.

SMK düzenlemeleri çerçevesinde kısaca ifade etmek gerekirse, marka başvurusunun yayımından itibaren sadece “ilgililer” itiraz edebilecekken, menfaat aranmaksızın “herkes” üçüncü kişi görüşü sunabilecektir. Diğer taraftan görüş bildirme kavramı sadece üçüncü kişilere mahsus değildir. Yayım ilgililerce itiraz edildiğinde, Kurum itirazlara ve sunulan delillere ilişkin görüşlerini süresinde sunması için marka tescil başvurusunda bulunan tarafa bildirimde bulunur (SMK m.19). Fakat bu görüşler üçüncü kişi görüşü değil, itiraza karşı sunulan görüşlerdir.

Üçüncü kişilerin görüş bildirmesi hukuk tekniği anlamında bir itiraz olmadığı gibi herhangi bir talebe karşı cevap da değildir. Ancak içerik olarak mutlak ret nedenleri kapsamında itirazlardakine benzer bir beyan olduğu söylenebilir. Görüş bildirme hakkı kullanıldığında yayıma itirazdan farklı olarak TÜRKPATENT’e doğrudan yöneltilen hukuki bir talep yoktur. Sadece tek taraflı bir düşünce/tasavvur açıklaması söz konusudur.

Bülten’de yayımlanan marka başvurusuna karşı üçüncü kişiler, marka tescil edilinceye kadar her zaman Kurum nezdinde yazılı görüş sunabilirler. “Üçüncü kişi” kavramı ise oldukça geniş yorumlanmaktadır. Kanaatimizce bunu, SMK m. 3 kapsamındaki tüm gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurumu niteliğine sahip kuruluşlar ve görev alanlarına girdiği ölçüde idareye bağlı kurullar olarak anlamak doğru olacaktır. Diğer bir

ifadeyle herkes ifadesi içine, Kamu İktisadı Kuruluşları (KİT, BİT vb.) yahut görev alanlarına girdiği ölçüde Rekabet Kurumu, Reklam Kurulu gibi kamusal nitelikli kurum ve kurullar girdiği gibi, ticari ve mesleki birlik ve örgütler (sanayi ve ticaret odaları, barolar vb.), tüketici dernek ve vakıfları da bu kapsamda değerlendirilmelidir. Yayına ve karara itirazda aranan menfaat sahibi ilgili kişi olma sıfatı burada aranmayacaktır. Herhangi bir menfaati olma şartı aranmaksızın görüş beyan etme ehliyeti olan herkes görüşünü Kuruma sunabilecektir.

SMK m. 5'te düzenlenen (1/ç bendi hariç) mutlak ret nedenlerine dayanarak, yazılı ve gerekçeli olacak şekilde görüş bildirme hakkı kullanılabilir. Nispi ret nedenlerine dayalı olarak üçüncü kişi görüşü sunulması mümkün değildir.

Kurum nezdinde yazılı ve gerekçeli olarak ve süresinde sunulan görüşler Markalar Dairesi'nce değerlendirmeye alınır. Daire bu inceleme sonucunda beyan edilen görüşlerin yerinde olduğuna kanaat getirirse marka başvurusunu kısmen veya tamamen reddedebilir. Bu ret kararı, şekli yönden eksikliği bulunmayan başvurunun Bülten'de yayımlanmasından sonra, mutlak ret nedenleri bakımından Kurumca yapılan inceleme sonucu başvurunun reddine ilişkin bir karar niteliğinde olacağından ayrıca Bülten'de yayımlanır (SMK m. 16/3).

Üçüncü kişi görüşü sunanlar, itirazların aksine, başvuru konusu işaretlere ilişkin Kurum nezdindeki işlemlere taraf olamayacakları gibi, bildirdikleri görüş nedeniyle kendilerine karşı dava da açılmayacaktır. Diğer yandan görüş sunan üçüncü kişilere görüşlerinin sonucu hakkında "etebs" üzerinden bildirim/tebligat yapılacaktır. Eğer istenirse herkes kendileriyle ve faaliyet alanlarıyla ilgili hususlarda Kuruma başvurarak ileri sürülen görüşlerin akıbeti hakkında bilgi talep edebilirler (4982 sayılı BEHK m. 4). SMK m. 17/1'in ikinci cümlesi gereğince Kurum nezdinde işlemlere taraf olamayan üçüncü kişiler, Kurumca alınan ve kendi görüşleri aleyhine olan kararlara karşı YİDK'da itiraz edemeyecekleri gibi görevli mahkemede dava da açamazlar. Görüşlerine koşut bir karar alınması yani mutlak ret nedenlerine aykırılık gerekçesiyle başvurunun

Kurumca reddedilmesi halinde ise başvuru taraf, görüş sunan üçüncü kişiler aleyhine dava açamayacaktır.

KAYNAKÇA

- AKER**, Yeşim: Marka Tescil Sürecinde Türk Patent ve Marka Kurumu Kararlarına Karşı Başvurulabilecek Hukuki Yollar, Ankara 2021.
- ALTINDAĞ**, Halil: "İdari İşlemin Geri Alınması Sebebi Olarak Açık Hata", *GÜHFD*, C. XX, S. 4, Y. 2016, s. 81-97.
- ARKAN**, Sabih: Marka Hukuku, C.1, Ankara 1997.
- ARSLAN**, Zühtü: "Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlanması: Anayasa'nın 13. Maddesi Üzerine Bazı Düşünceler", *Anayasa Yargısı Dergisi*, C. 18/1, 2002, s. 139-154.
- ASAN**, Habib/ÜNSAL, Önder Erol/VATANSEVER Erman: Sınai Mülkiyet Hakları Uygulamaları, Kitap 3: Marka, Ankara 2021.
- ATAR**, Yavuz: "Anayasanın Bağlayıcılığı ve Üstünlüğü İlkesi ve Bu İlkenin Anayasada Yer Almasının Hukukî Sonuçları (Anayasa m. 11)", *SÜHFD*, C. 2, S. 2, 1989, s. 181-209.
- AYOĞLU**, Tolga: "Marka Hakkına Tecavüz Davalarında Tescil İşleminin Hukuka Aykırılığı Savunması", *FMR*, C. 7, S. 1, Y. 2007, s. 13-47.
- BATİDER**. 1998, C.19, s. 283-284, (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, www.kazanci.com)
- BİLGİLİ**, Fatih: "Türk Marka Hukukunda Kötü Niyetli Marka Tescili Başvurusuna Karşı İtiraz", *TBB Dergisi*, S.7, 2007, s. 27-40.
- BOZGEYİK**, Hayri/TABUR, Fatih Mehmet: "Marka Korumasında Tescil ve Öncelik İkilemi Üzerine Yargıtay ve ABAD Kararları Işığında Bir İnceleme", *TAAD*, S. 58, Y. 2024, s. 275-297.
- BÜLBÜL**, Erdoğan: İdari İşlemlerin Yürürlükten Kaldırılması, Beta Yayınları, İstanbul, 2010.
- COŞĞUN**, Gizem: Sınai Mülkiyet Kanunu Kapsamında Markanın Kullanılması, Ankara 2018.
- ÇAĞLAR**, Hayrettin: Marka Hukuku Temel Esaslar, Ankara 2013.
- ÇAĞLAYAN**, Ramazan, "İdari İşlemin Geri Alınması Üzerine", *AÜEHFD*, C. 4, S. 1-2, 2000, s. 43-58.
- ÇOLAK**, Uğur: Türk Marka Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2023.
- DİNÇ**, Güney: "Dilekçe Hakkı", *İzmir Barosu Dergisi*, Y. 3, S. 4, 1984, s. 8-14.

- DİNÇKOL**, Hulusi Alphan: İcrai Olmayan İşlem Türlerinden Yol Gösterici İşlemin Hukuki Değeri", *MÜHF-HAD*, C. 27, S. 2, Y. 2021, s. 1107-1130.
- DÖNMEZ**, İrfan: -En Son İçtihatlarla Açıklamalı- Markalar ve Haksız Rekabet Davaları, İstanbul 1992.
- DURAL**, Mustafa/**SARI**, Suat: Türk Özel Hukuku Cilt I: Temel Kavramlar ve Medeni Kanun'un Başlangıç Hükümleri, 6. Baskı, İstanbul 2011.
- DURAN**, Lütfi: İdare Hukuku Ders Notları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1982.
- DURSUN**, Selman: "İdari İşlemlerin Geri Alınması, Kaldırılması, Değiştirilmesi ve Düzeltilmesi", Prof. Dr. A. Şeref Gözübüyük'e Armağan, Turhan Kitapevi, Ankara 2005, s. 99-109.
- DÜĞER**, Sırrı: "Sınai Mülkiyet Kanunu'na Göre Türk Patent ve Marka Kurumunun Görev Alanının İdarenin Regülasyon Faaliyeti Açısından Değerlendirilmesi" *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Y. 5, S. 10, 2017, s. 259-292.
- ERKUT**, Celal: İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği, Danıştay Matbaası, Ankara 1990.
- FENDOĞLU**, H. Tahsin: "2001 Anayasa Değişikliği Bağlamında Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlanması (AY. Md. 13.)", *Anayasa Yargısı Dergisi*, S. 19, 2002, s. 178-214.
- GÖREN**, Zafer: "Temel Hakların Sınırlanması- Sınırlamanın Sınırları", *İTÜSBD*, S.12, Y. 6, 2007/2, s. 39-59.
- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref/TAN Turgut**: İdare Hukuku, C. 2 İdari Yargılama Hukuku, Ankara 2013.
- GÖZÜBÜYÜK A. Şeref/TAN Turgut**: İdare Hukuku, C. I, Genel Esaslar, 12. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2018.
- GÜNER YAŞAR**, Gizem: "Anayasal Bir Hak Olarak Dilekçe Hakkının Etkinliğinin Değerlendirilmesi", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 25, S. 2, 2023, s. 789-822
- GÜNEŞ**, İlhami: Sınai Mülkiyet Kanunu Işığında Uygulamalı Marka Hukuku, Ankara 2018.

- HATİPOĞLU**, Mehmet/**ATALAN**, Yasin: “İdarenin Kendisine Yapılan Başvurulara Cevap Verme Yükümlülüğü”, *SÜHFD.*, C. 29, S. 2, 2021, s. 1343-1382.
- HIZ**, Yüksel/**YILMAZ**, Zekeriya: Bilgi Edinme ve Dilekçe Hakkı, Ankara 2004.
- KAĞITCIOĞLU**, Mutlu: “İdari İşlem Teorisi Çerçevesinde İdari Mercî Tecavüzü Kavramının Değerlendirilmesi”, *TAAD*, Y. 7, S. 30, 2017, s. 237-271.
- KAĞITÇIOĞLU**, Mutlu: “İdari İşlemin İcraîliği”, *TBB Dergisi*, S.103, Y.2012, s. 267-284.
- KARA**, Elif: Türk Marka Hukukunda Gerçek Hak Sahipliği İlkesi, İstanbul 2018.
- KARAN**, Hakan/**KILIÇ**, Mehmet: Markaların Korunması 556 Sayılı KHK Şerhi ve İlgili Mevzuat, Ankara 2004.
- KAYA**, Arslan: Marka Hukuku, İstanbul 2006.
- KAYA**, Cemil: “Türk İdare Hukukunda İcrai Olmayan İdari İşlemler”, *GÜHFD*, C. IX, S. 1/2, Y.2004, s. 253-284.
- KAYHAN**, Fahrettin, “Türk Patent Enstitüsü’nün Marka Hakkının Tescili Sürecinde Aldığı Kararların İptali Davası”, *FMR*, C. 3, S. 4, Y. 2003, s. 25-50.
- MEMİŞOĞLU**, Sami Özgür: Marka Hukukunda Mutlak Ret Nedenleri, Ankara 2019.
- NOYAN**, Erdal: Marka Hukuku, 4.Bası, Ankara 2009.
- ÖZTÜRK**, Burak: Hak Arama Özgürlüğü Çerçevesinde Zorunlu İdari İtiraz, Yetkin Yayınevi, Ankara 2015.
- PASLI**, Ali: Uluslararası Antlaşmaların Türk Marka Hukukunun Esasına İlişkin Etkileri, İstanbul 2014.
- PEKDİNÇER**, Remzi Tamer: “Yargıtay Kararları Çerçevesinde Marka Hükümsüzlük Davalarında Zarar Gören Kişiler”, *TFM*, C. I, S. 1, 2015, s. 157-170.
- POROY**, Reha/**YASAMAN**, Hamdi: Ticari İşletme Hukuku, 14. Baskı, İstanbul 2012.
- SARI**, Onur: Türk ve ABD Hukuku Bağlamında Marka Hakkı Edinme Süreci, Ankara 2020.

- SAVAŞ** Taner/**SAYGIN** Murat, Marka Tescil Süreci, 2.Baskı, Seçkin Yayınevi Ankara, 2022.
- SULUK**, Cahit/**KARASU**, Rauf/**NAL**, Temel: Fikri Mülkiyet Hukuku, 7. Baskı, Ankara 2023.
- SEZER**, Yasin/**BİLGİN**, Hüseyin, "Danıştay Kararlarında İdari Başvurular", *AÜHFD*, C. 57, S. 4, 2008, s. 337-366.
- TAMER** Mustafa, "Dilekçe Hakkı", *Türk İdare Dergisi*, Y. 62, S. 386,, 1990, s. 201-221.
- TAN**, Turgut: İdare Hukuku: İdarenin Kuruluşu, Faaliyet Türleri, İşlemleri, Sorumluluğu, Kamu Görevlileri, Kamu Malları, Yargısal Denetim, 7. Baskı, Turhan Kitapevi, Ankara 2018.
- TAN**, Turgut: İdari İşlemin Geri Alınması, Sevinç Matbaası, Ankara, 1970.
- TAŞKIN**, Şaban Cankat: "Bilgi Edinme ve Dilekçe Hakkı", Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, S.99, Y.2012, s. 172-236.
- TEKİNALP**, Ünal: Fikri Mülkiyet Hukuku, 5.Bası İstanbul 2012.
- TÜRK PATENT**. Marka Başvuru Kılavuzu 2024, (<https://www.turkpatent.gov.tr/basvuru-kilavuzlari>).
- UZUNALLI**, Sevilay: Marka Hukuku, 2.Bası, Ankara 2021, s. 29.
- ÜLGEN**, Hüseyin/**HELVACI**, Mehmet/**KAYA**, Arslan/**NOMER ERTAN**, N. Füsun: Ticari İşletme Hukuku, 7.Baskı, İstanbul 2021.
- YASAMAN**, Hamdi/ **AYOĞLU**, Tolga/ **YUSUFOĞLU BİLGİN**, Fülürya/ **MEMİŞ KARTAL**, Pınar/**YÜKSEL**, Sinan H./ **YASAMAN**, Zeynep: Sınai Mülkiyet Hukuku Şerhi, C. I, Ankara 2021. (SMK Şerhi, C. I)
- YASAMAN**, Hamdi/ **AYOĞLU**, Tolga/ **YUSUFOĞLU BİLGİN**, Fülürya/ **MEMİŞ KARTAL**, Pınar/**YÜKSEL**, Sinan H./ **YASAMAN**, Zeynep: Sınai Mülkiyet Hukuku Şerhi, C.II, Ankara 2021. (SMK Şerhi, C.II)
- YASAMAN**, Hamdi/ **AYOĞLU**, Tolga/ **YUSUFOĞLU BİLGİN**, Fülürya/ **MEMİŞ KARTAL**, Pınar/**YÜKSEL**, Sinan H./ **YASAMAN**, Zeynep: Sınai Mülkiyet Hukuku Şerhi, C.III, Ankara 2021. (SMK Şerhi, C.III)

- YASAMAN**, Hamdi: “Marka Hakkının Niteliği ve Tanınmış Markalar Hakkında Yargıtay 11. HD’nin Kararı Üzerine Düşünceler”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y.1, S.2, 2004, s. 151-158. (Marka Hakkının Niteliği)
- YASAMAN**, Hamdi/ALTAY, Sıtkı Anlam/AYOĞLU, Tolga/YUSUFOĞLU, Fülürya/YÜKSEL, Sinan: Marka Hukuku, C.I, İstanbul 2004. (556 sy. KHK Şerhi, C.I)
- YASAMAN**, Hamdi/ALTAY, Sıtkı Anlam/AYOĞLU, Tolga/YUSUFOĞLU, Fülürya/YÜKSEL, Sinan: Marka Hukuku, C.II, İstanbul 2004. (556 sy. KHK Şerhi, C.II)
- YILMAZ**, Dilşat, “Türk İdare Hukuku’nda İdari İşlemin “Kesin” Liği Üzerine Bir Değerlendirme: “Kime Göre?”, “Ne İçin?” Kesinlik”, GÜHFD, C. 21 S 2, 2017, s. 105-153.
- YILMAZ**, A. Lerzan: Marka Olabilecek İşaretler ve Mutlak Tescil Engelleri, İstanbul 2017.
- YKD. C.28, S.9, Eylül 2002.